

VINERI • 4 MARTIE 2005 • ANUL LV NR.9

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

Din ei a rămas doar amintirea

Adunarea Generală a UCRU protestează

„Acum nimic nu mai e ca pe vremuri...”

www.foaia.hu / foaia@axelero.hu

CALENDAR ORTODOX

7 martie, luni – Sfinții Mucenici Episcopi din Cherson: Vasilevs, Efrem, Evghenie, Capiton, Eterie, Agatador și Elpidie
8 martie, marți – Cuv. Teofilact Mărturisitorul, Episcopul Nicomidiei
9 martie, miercuri – † Sfinții 40 Mucenici din Sevastia; Sf. Mc. Urpasian.
10 martie, joi – Sf. Mucenici: Codrat, Ciprian, Dionisie și cei împreună cu dâșii
11 martie, vineri – Sf. Sofronie, Patriarhul Ierusalimului; Sf. Mucenici Trofim și Talu.
12 martie, sâmbătă – Cuv. Teofan Mărturisitorul; Sf. Grigorie Dialogul; Sf. Simeon, Noul Teolog
13 martie, duminică – Aducerea moaștelor Sf. Nichifor, Patriarhul Constantinopolului. (Lăsatul secului pentru Postul Mare) Duminica Lăsăturii sec de brânză (a Izgonirii lui Adam din Rai);

AGENDĂ

7 martie

1441 – lăncu de Hunedoara a devenit voievod al Transilvaniei.

8 martie

1871 – s-a stins din viață publicistul și omul politic Alexandru Hurmuzaki.

1961 – a murit scriitorul Gala Galaction, traducător al Bibliei în anul 1938.

9 martie

1907 – s-a născut, la București, Mircea Eliade, scriitor, istoric al religiilor, distinsă personalitate a culturii mondiale. A fost una din marile personalități ale României. Moare la Chicago, la 22 aprilie 1986.

1961 – a murit Cezar Petrescu, prozator și ziarist.

10 martie

1833 – s-a născut istoricul și omul politic liberal Dimitrie A. Sturdza-Miclăușanu. A fost membru și președinte al Academiei Române.

11 martie

1702 – a fost lansat, la Londra, primul cotidian englez care a cunoscut un mare succes, „The Daily Courant”.

1891 – s-a născut poetul Ion Pillat.

12 martie

1965 – s-a stins din viață, la București, George Călinescu, unul dintre cei mai mari critici și istorici literari români, poet și prozator, personalitate renașcentistă.

1992 – la inițiativa Uniunii Românilor din Ungaria, în strada Váci din Budapesta, s-a dezvelit o placă memorială, care cinstește debutul poetului Mihai Eminescu, în revista „Familia” a lui Iosif Vulcan.

13 martie

1741 – s-a născut Iosif al II-lea, împărat al Austriei.

1936 – la Opera Mare din Paris a avut loc premiera absolută a tragediei „Oedip” de George Enescu.

Poza săptămânii

„Io o-i mai veni la ședințele Uniunii, că aici ne dau și cârnați și mititei.”

Budapesta

Dezacord despre alegerea autoguvernărilor minoritare

Parlamentul Ungariei a reluat la 1 martie dezbaterile plenare a modificării Legii Minorităților. Miza schimbărilor dorite este crearea condițiilor legale pentru eliminarea din autoguvernările de naționalitate a persoanelor care nu aparțin comunității de minoritate. În lipsa acestor reglementări clare este îndoielnică legitimitatea constituțională a întregului sistem de reprezentanță al minorităților. Se pretinde de asemenea și lămurirea, totodată lărgirea competențelor autoguvernărilor. Pentru adoptarea modificărilor este nevoie de acordul tuturor partidelor parlamentare. Acest acord însă pare a fi greu de obținut. Partidele de guvernare susțin necesitatea introducerii unei liste electorale pentru ca la alegerile autoguvernărilor de minoritate să participe doar

membrii comunității de naționalitate. Partidul Fidesz în schimb consideră inutil acest lucru. Propune ca alegătorii să-și declare apartenența etnică în fața comisiilor electorale, în momentul prezentării lor la urnele de votare, în ziua alegerilor generale locale. Pe lângă aceasta susține modul actual de alegere a autoguvernării pe țară. Partidele de guvernare în schimb pro-

pun alegerea directă a membrilor reprezentanței naționale. Conform planurilor, ședința plenară se va încheia săptămâna ce vine. Până la această dată pot fi înaintate propuneri pentru modificări. Pe baza prezentărilor pozițiilor partidelor privitor la problema discutată se așteaptă formularea unor moțiuni greu de adus la numitor comun.

Șt. Frățean

România – Ungaria

Cooperare între județele Timiș și Csongrad

După alegerea sa, din primăvara anului trecut în fruntea Consiliului Județean Timiș, președintele Constantin Ostaficiuc l-a vizitat pentru prima oară pe Frank József, președintele Adunării Generale a Județului Csongrad, informează TriplexNews. Scopul vizitei de la Seghedin a fost stabilirea programelor concrete de colaborare între cele două județe vecine. Între altele, s-a pus problema ca

ambele județe să desfășoare o activitate de lobby comună pe lângă guvernele țărilor lor și pe lângă UE, pentru ca în viitor energia termală să poată fi utilizată în condiții mai avantajoase de către firme și de administrațiile locale. Părțile s-au înțeles asupra unor consultări periodice, următoarea fiind programată pentru luna aprilie la Timișoara.

I. Kaupert

Jules Verne sărbătorit la Budapesta

La 100 de ani de la moartea lui Jules Verne, Institutul Cultural Român de la Budapesta va organiza o manifestare consacrată scriitorului francez. În cadrul programului cultural din 11 martie, scriitorul român Ion Hobana va vorbi despre romanul lui Jules Verne „Parisul în secolul XX”, care a fost considerat pierdut vreme de 90 de ani, dar a fost redescoperit recent. Manifestarea va începe la ora 18.00.

R. P.

Batalionul Româno-Ungar se va muta de la Arad

Batalionul Mixt Româno-Ungar de Menținere a Păcii din Cetatea Aradului se va muta într-o altă localitate, după ce ministrul român al apărării, Teodor Atanasiu, a obținut acordul omologului său maghiar, Juhász Ferenc, în privința

mutării acestuia în altă parte. Această decizie a fost luată la Budapesta când, în zilele de 22–23 februarie, Atanasiu se afla într-o vizită oficială în capitala Ungariei. Ministrul român i-a adus la cunoștință oficialului maghiar faptul că, în

momentul de față, batalionul se află în incinta unui obiectiv turistic și cultural, care poate să fie redată unui circuit specific, fiind una dintre puținele construcții europene de acest fel conservate.

RGN-Press

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foiaia românească aparține autorilor. Foiaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Monumentul funerar al familiei lui Emanuil Gojdu din Budapesta
(Foto: Eva Iova)

Din ei a rămas doar amintirea

Un număr mare de credincioși s-a adunat duminică trecută în Capela Ortodoxă Română din Budapesta, aflată într-una din clădirile Curții Gojdu, pentru a aduce omagiu renumitului mecena al culturii românești. Festivitatea a fost ocazionată de readucerea în țară a monumentului funerar al lui Emanuil Gojdu, care a fost transportat pentru restaurare în România cu nouă ani în urmă.

Mulți știu, totuși puțini recunosc contribuția enormă a macedoromânilor la dezvoltarea civilizației maghiare și române. În secolele trecute, în orașe mari ca Budapesta sau Mișcolț, precum și în diferite părți ale Câmpiei Ungare au trăit numeroase familii de origine macedoromână, care au contribuit prin averile lor la construcții de biserici, clădiri impozante, monumente, dar

Senteș sau Bichiș, ca să realizăm cât de mare a fost contribuția acestor frați ai noștri din Balcani la propășirea materială și spirituală atât a românilor, cât mai ales a ungarilor.

O întreagă alee uitată din Cimitirul Kerepesi este plină de monumente funerare cu nume aromânești. Dintre toate acestea ne amintim doar de unul (și e bine și așa).

au acordat o atenție deosebită și bogăției spirituale, valorilor culturale. Nimic mai grăitor decât că, într-o vreme, Senatul orașului Dobrițan cere excluderea macedonenilor din oraș, deoarece „vom fi nevoiți să căutăm în Ungaria după Ungaria, iar scumpa noastră patrie va fi transformată în Macedonia”. Chiar a circulat o butadă că Ungaria modernă a fost creată de macedoneni cu ajutorul ungarilor.

Este de ajuns să ne gândim că așa-numitul Pod Széchenyi, cunoscut de toată lumea ca Podul de Lanțuri, a fost construit din banii baronului Sinna – același care face donații Catedralei Ortodoxe Române din Arad și care întreține o corespondență asiduă cu Alexandru Ioan Cuza și care, conform ultimelor cercetări, în scrisorile interfamiliale folosea aromâna.

Biserica Ortodoxă Maghiară și-a întemeiat existența în primul rând pe moștenirea acestor „greci”. Nu trebuie să ne gândim decât la superba biserică în stil baroc din Piața Petőfi din Pesta, la bisericile din Mișcolț,

mulțumiri lui Emanuil Gojdu, și întregii lui familii, pentru sprijinul enorm pe care l-a acordat culturii românești, tinerilor studioși români ortodocși din Ungaria și Transilvania. Slujba a fost urmată de un simpozion în cadrul căruia specialiști din Ungaria și din România au evocat activitatea și meritele lui Emanuil Gojdu.

Asistența s-a deplasat apoi în Cimitirul Kerepesi, acolo unde își doarme somnul de veci, alături de numeroase familii de macedoromâni, și familia lui Emanuil Gojdu. Deasupra mormântului lui Gojdu s-a instalat la finele lunii ianuarie monumentul funerar, restaurat la Oradea cu sprijinul Guvernului României. Cerebralul sfințirii monumentului a fost oficiat de Prea Sfințitul Părinte Episcop Sofronie și un sobor de preoți. Prin depunerea coroanelor și-au manifestat recunoștința față de Emanuil Gojdu oficialități din Ungaria și România, secretarul de stat Szabó Vilmos, președintele Heizer Antal, de la Oficiul pentru Minorități, Călin Fabian, ambasadorul României la Budapesta, reprezentanți ai Fundației Gojdu din Sibiu, ai Universității din Oradea și ai principalelor organizații, instituții ale comunității românești din Ungaria.

Programul zilei s-a încheiat la Ambasada României, toți participanții fiind invitați la o recepție de bun rămas, oferită de ambasadorul Călin Fabian, care în aceste zile își încheie misiunea diplomatică în Ungaria. Reprezentanții Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria i-au mulțumit ambasadorului Călin Fabian pentru sprijinul acordat comunității noastre prin oferirea unui cadou simbolic, o pictură de Ștefan Oroian.

Eva Iova

„Viitorul se clădește cu privirea înainte”

În aceste zile, Călin Fabian, ambasadorul României de la Budapesta își încheie misiunea în Ungaria. Înainte de retragerea la București și ocuparea unei noi funcții, cu ocazia festivității Gojdu, domnia sa și-a luat rămas bun și de la comunitatea românească din această țară. Întorcându-se în România, Călin Fabian va îndeplini funcția de consilier de stat al primului ministru pe probleme de politică externă. Subiectele ultimului interviu în calitate de ambasador au fost parteneriatul strategic dintre Ungaria și România, soarta minorității române, viitorul nostru comun.

Călin
Fabian

– A deveni partener strategic înseamnă dincolo de frumusețea cuvintelor și de măreția conceptului mult mai multă muncă. Înseamnă să fim tributari ai aceluiași sistem, acelorași mecanisme, să avem foarte multe ținte comune, interese comune și să dorim ca aceste interese comune să le valorificăm în programe comune. Activitatea mea sau a ambasadei în această perioadă a trebuit să se supună acestor reguli. A trebuit să sprijinim un dialog mult mai dinamic între cele două țări și pe o paletă mult mai largă de niveluri de comunicare: de la nivelul cel mai înalt, șef de stat, șef de guvern până la ceea ce numim noi uzual nivel de expert, care însă este unul dintre cele mai importante niveluri, pentru că tot mecanismul care face să funcționeze un asemenea parteneriat strategic se plasează la nivelul experților. Cei care cunosc evoluția fenomenelor, cei care știu cum să propună anumite decizii care trebuie luate și cei care știu să urmărească rezultatele a ceea ce au propus.

– În perioada misiunii Dvs. s-a întâmplat că premierul României a sărbătorit Ziua Națională a României la Budapesta. Cum apreciați acest lucru?

– Da, aş putea să spun

că eu am fost norocosul, care a prins un asemenea eveniment realmente de o deosebită semnificație și asta pentru că ambele părți au ajuns la concluzia că viitorul se clădește privind înainte și nu înapoi. Această convingere cred că poate fi adusă până la nivel de concept: sigur că nu trebuie să ne uităm tradițiile, istoria, sigur că nu trebuie să ne uităm o serie de momente dificile pe care le-am parcurs de-a lungul secolelor – istoria și strămoșii datorează aducere de aminte permanentă –, dar viitorul se clădește cu privirea înainte. Inclusiv într-un asemenea parteneriat strategic această deschidere, această flexibilitate în abordarea problemelor bilaterale țin de regulile bunei funcționări ai unui parteneriat strategic, ori acest gest simbolic, care realmente a fost deosebit pentru acel moment, nu face altceva decât să confirme faptul că există voința politică și există posibilitatea pentru inițierea unui astfel de parteneriat și nu e o simplă declarație, o simplă uzitare de termeni, care la un moment dat sunt la modă.

– În legăturile dintre Ungaria și România nu se poate a nu vorbi despre minoritățile trăitoare în cele două țări. Excelența voastră, care ați stat mai mulți ani în Ungaria, cum considerați, care va fi soarta comunității noastre, a românilor din Ungaria?

– Mie mi se pare că această soartă e în două mâini: pe de o parte este în mâinile reglementărilor europene, a reglementărilor naționale ale fiecărei țări, a comunității majoritare din jurul comunității românilor, dar este pe de altă parte și în mâinile comunității românești însăși.

(Continuare în pag. a 5-a)

Adunarea Generală a UCRU protestează

La sediul UCRU din Iula au fost așteptați sâmbătă, 26 februarie, 57 de membri ai Adunării Generale, dintre care, însă, au participat doar 25. Deși delegații nu au fost prezenți în număr suficient pentru legitimitatea Adunării, după o scurtă pauză, s-a convocat din nou ședința, astfel, conform reglementărilor în vigoare ale statutului Uniunii, ședința s-a declarat legitimă și s-a continuat.

Primul punct de pe ordinea zilei a cuprins sumarul celor mai importante activități ale Uniunii Culturale din 2004, printre care au figurat programe culturale organizate pentru tineret, manifestări organizate în comun cu asociațiile afiliate UCRU, distincții, editări de cărți, expoziții, proiecte româno-române.

Următoarea temă a fost dezbaterile gospodăriei din anul trecut, despre care președintele Comisiei de control financiar, *dr. Ana Borbély*, nefiind prezentă, prin scrisoare a transmis că administrarea averii UCRU în 2004 a fost corectă și a propus Adunării Generale să accepte darea de seamă despre gospodărie.

Planul de muncă pentru anul 2005 a fost prezentat de *Tiberiu Boca*, vicepreșe-

dintele Prezidiului UCRU. Conform planurilor pentru anul curent, UCRU vrea să susțină activități culturale în centrul cărora să stea menținerea limbii române și întărirea identității culturale a românilor din Ungaria. Printre diversele programe concrete – care se pot realiza doar cu bani obținuți prin concurs – au fost înșirate și două noutăți: organizarea unei Tabere Internaționale de Dansuri Populare și Arte Plastice, respectiv organizarea participării tinerilor de la Liceul Bălcescu din Iula la Campionatul European de Gimnastică Feminină din Debrețin.

În ce privește planul bugetar pe anul 2005, bugetul Uniunii Culturale se obține prin concursuri care se pot folosi exclusiv pentru programele concrete. În legătură cu suma obținută din 1% din impozit, Adunarea Generală a hotărât ca să-i folosească pentru participarea celor mai talentați tineri de la Liceul Românesc la Conferința Uniunii Federale ale Naționalităților Europene, a cărei membru este și UCRU. Conferința FUEN în anul acesta se va organiza la București.

În ultima parte a ședinței s-a discutat din nou despre

problemele financiare ale Editurii NOI, care editează și săptămânalul Foia românească. Membrii Adunării Generale au fost informați de către directoarea *Eva Iova* despre faptul că Fundația Publică pentru Minorități nici până în momentul de față nu a semnat nici un fel de contract pe acest an cu redacția revistei pentru a asigura sprijinul financiar necesar editării săptămânalului românesc. Se întâmplă toate acestea din cauza nefuncționării Curatorului Fundației și neglijenței forurilor competente de la Budapesta. Directoarea a asigurat membrii Adunării Generale a UCRU că redacția va lupta pentru a depăși această perioadă și nu va face reduceri ale apariției revistei. Membrii Adunării Generale au votat în unanimitate întocmirea unei scrisori de protest care să se trimită ministrului *Göncz Kinga*, care este responsabil pentru relațiile cu minoritățile din Ungaria și președintelui *Heizer Antal*, de la Oficiul pentru Minorități, care totodată este și președintele Fundației Publice pentru Minorități. În această scrisoare se declară inacceptabilă situația ca o revistă cu o apariție de 50 de ani neîntreruptă poate să ajungă într-o astfel de împrejurare imposibilă și reamintește dreptul asigurat prin lege al minorităților din Ungaria de a avea acces la informații în limba lor maternă.

Rita Păcșay

Întâlnire după 20 de ani

Sâmbătă, 5 martie, la Liceul Românesc „Nicolae Bălcescu” se va organiza întâlnirea promoției 1980–84, a absolvenților de acum 20 de ani. Serbarea va începe la ora 14.00, în fosta clasă din liceu, unde diriginta lor, *Maria Gurzau Czegledi*, actuala directoare a instituției, va ține o oră de dirigiență. Întâlnirea va continua cu o cină comună, unde foștii elevi vor avea ocazia să discute și să afle cât mai multe despre anii trecuți de la examenul de maturitate.

Cristian Martin

Schimbări la Seghedin

Asociația Culturală a Românilor din Seghedin și-a ținut ședința ordinară a Adunării Generale pe data de 24 februarie. Membrii prezenți ai organizației obștești, fondată încă în anul 1991, au aprobat darea de seamă a conducerii despre activitatea și gospodărirea din perioada anterioară, apoi a acceptat retragerea din funcție a fostului președinte *dr. Ștefan Soc*, care și-a motivat decizia cu vârsta, dorind să ofere posibilitatea trecerii în frunte a generației mai tinere.

Forul suprem al asociației a hotărât să aleagă o nouă conducere, compusă din cinci membri. Astfel, printr-o decizie unanimă, noua conducere a asociației românilor din orașul de pe malul Tisei arată în felul

următor: *Ștefan Crâsta*, președinte; *dr. Ana Hojopan*, secretar; *Mariana Duma*, responsabil economic; *Gheorghe Păștean* și *Cristina Novac*, membri. Deciziile Adunării Generale vor intra în vigoare în urma înregistrării la tribunal al schimbărilor personale. Asociația a pregătit și un plan de lucru și bugetar pe anul curent, care, printre altele, cuprinde o colaborare firească cu Autoconducerea Românilor din Seghedin în vederea realizării serbării bicentenare a revoluționarului pașoptist Eftimie Murgu, sprijin acordat parohiei ortodoxe locale, precum editării unei cărți de bucate românești din Ungaria, și alte acțiuni ce vizează păstrarea și susținerea valorilor românești.

T. Boca

Un nou program european de finanțare

La Primăria orașului Iula, pe data de 23 februarie, a avut loc o conferință în cadrul căreia cei prezenți au putut afla în detalii noile condiții în care diferitele instituții pot concura pentru fonduri europene. Începând cu acest an, noii membri ai Uniunii Europene și-au luat rămas bun de la programul de finanțare PHARE-CBC, în locul acestuia intrând cel așa-numit INTERREG III. Și acesta este unul asemenea celui de până acum, însă privește doar țările-membre ale UE. Programul INTERREG III cuprinde trei variante: A, B, și C. Locuitorii din estul Ungariei sunt interesați în primul rând de programul „A”, deoarece acesta privește legăturile dintre două țări vecine. În Ungaria, fondurile acestuia, în valoare de opt miliarde de forinți, se vor distribui, în cazul unor concursuri reușite, pentru cinci județe: Bichiș, Bihor, Ciongrad, Szabolcs-Szatmár-Bereg și Bács-Kiskun. Diferitele organizații din Ungaria, care își au sediul în unul din cele cinci județe amintite, pot concura la proiecte comune cu firme și instituții din România, din următoarele județe: Timiș, Arad, Bihor și Sătmar. În cadrul acestui

program mai sunt incluse și părți din Serbia și Muntenegru, mai precis zona Belgradului și a Voivodinei. Ca și până acum, concursuri se pot înainta pentru finanțare în diferite domenii: pentru infrastructură, șosele, drumuri, cercetări, învățământ, și multe altele. Avantajul care îl prezintă acest program nou de finanțare este că, atâta vreme cât, spre exemplu, firme și instituții din România concurează doar ca aparținătoare țărilor aderente, fiind finanțate în continuare din fonduri PHARE-CBC, cele din Ungaria concurează ca membre ale Uniunii Europene, astfel fondurile puse la dispoziția lor sunt mai mari, iar șansele de câștig sunt mai ridicate, au spus specialiștii care au susținut conferința din sala mare a primăriei iulane. Concursurile pentru anul 2005–2006 se pot înainta în cel mult 90 de zile, rezultatele fiind primite spre sfârșitul primăverii, programele pentru care s-a concurat putându-se porni deja la începutul verii. Detalii puteți găsi la adresele de internet: www.interreg.hu, www.mier.sr.yu sau www.mie.ro.

Toma Iova

Expoziție și spectacol de teatru

La sfârșitul ședinței Adunării Generale a Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria, s-a desfășurat vernisajul unei expoziții de picturi ale artiștilor plastici *Anamaria More-Șaghi* și *Viorel Simulov* din Arad, ambii fiind membri ai Uniunii Artiștilor Plastici din România. Picturile expuse se pot viziona până la 1 aprilie, la sediul din Iula al Uniunii.

După deschiderea expoziției de picturi, delegații asociațiilor și comunităților afiliate Uniunii au urmărit și spectacolul modern „Suflerul fricii” de Matei Vișniec, interpretat în limba română și maghiară de actorii Teatrului de Stat din Arad.

R. P.

Școala românească din Aletea este victima unui joc politic?

La ședința din 15 februarie Consiliul Local din Aletea a ridicat din nou problema școlii românești: să se desființeze sau să o preia altcineva. Această problemă se ivește aproape în fiecare an, neliniștind întreaga școală și punând într-o situație nesigură cei 39 de elevi, părinții lor și, bineînțeles, profesorii școlii.

„Am crezut că au trecut valurile nesiguranței, dar se pare că atunci când vrem să înaintăm, ni se pun iarăși bețe în roate”, ne-a declarat cu îngrijorare directorul *Cornel Nișu*, care abia de jumătate de an conduce școala românească.

Ungaria va prelua instituția de învățământ, sau ATRU împreună cu Primăria locală se vor adresa Ministerului Învățământului pentru a găsi o modalitate de sprijin. Dacă nu se va stabili nici un sprijin concret până la data respectivă, Consiliul Local

susținută 80% de Ministerul Învățământului. Adevărul e că unii consilieri și-au pus ochii pe clădire și parcă în fiecare an ajung tot mai aproape de scopul lor. Primul nostru pas va fi să înaintăm o plângere Oficiului de Administrație Publică din județul Bichiș referitor la comportamentul consilierilor. În cadrul ședințelor lor s-a propus ca Autogovernarea pe Țară să preia școala, dar asta nu se face de la o zi la alta. De fapt, la Oficiu

– La 15 februarie, Consiliul Local din Aletea a avut o ședință pentru aprobarea bugetului, la care iarăși s-a ridicat problema noastră. Unii dintre consilieri spun că calitatea de învățământ de la școală lasă de dorit, iar alții se referă la problemele financiare ale școlii, deși suntem sprijiniți de Ministerul Învățământului. Nu înțeleg care este problema cu calitatea de învățământ, când încercăm să facem totul ce se face și la alte școli. Avem profesori cu pregătirile necesare. Avem tot mai multe realizări în cadrul școlii. Ei bine, majoritatea copiilor noștri vin dintr-un mediu social mai greu, dar pentru asta nu putem condamna pe nimeni.

Luni, 28 februarie, Consiliul Local a avut o nouă ședință, după care directorul școlii și președintele Autogovernării Românești din Aletea au fost informați că până în 30 aprilie trebuie să se afle dacă Autogovernarea pe Țară a Românilor din

va decide asupra sortii școlii românești, acel consiliu care acum a votat în unanimitate împotriva școlii. Deși Autogovernarea Românească locală are drept de veto la orice decizie, și, bineînțeles, stă alături de școală, unii consilieri din localitate scriu scrisori părinților de genul „școala se va desființa”. Ba mai mult, președintele Comisiei de Control al Primăriei, Gál Attila, oferă câte 50 și 100 de mii de forinți acelor familii care își vor transcrie copiii la școala maghiară, iar Autogovernării Românești i s-a oferit 2.000.000 de forinți dacă nu se folosește de dreptul de veto.

Întrebându-l pe șeful Oficiului Autogovernării pe Țară, *Tiberiu Iuhas* ne-a informat că „în cazul școlii românești din Aletea este vorba, pur și simplu, de un joc politic”.

– Aceasta este o luptă crâncenă. Nu poate fi vorba despre o problemă financiară, pentru că școala este

ATRU încă nu au ajuns astfel de cereri oficiale.

Prima dată consiliul aletean trebuie să înștiințeze Ministerul Învățământului despre toată situația. Dar, bineînțeles, și noi vom discuta problema cu Ministerul Învățământului și cu Oficiul pentru Minoritățile Naționale și Etnice. Deci, situația trebuie profund cercetată. În orice caz, împreună cu Autogovernarea Românească din Aletea, nu vom lăsa să se desființeze școala și vom găsi căile potrivite pentru a o salva. Nu vom lăsa ca școala să fie o minge în jocul politic al unora.

În această perioadă trebuie să se înalte concursurile pentru sprijinirea școlilor la Ministerul Învățământului. Deși funcționarea și existența sunt în nesiguranță, directorul *Cornel Nișu* va înainta concursul școlii românești din Aletea – împreună cu Primăria locală.

Rita Pățaș

„Viitorul se clădește cu privirea înainte”

(Urmare din pag. a 3-a)

Mie mi se pare foarte important ca toată determinarea, tot procesul de emancipare a acestei comunități să fie coordonat și controlat de comunitatea însăși. Prima condiție de existență a unei comunități etnice este ca acea comunitate să conștientizeze cărei culturi îi aparține. A doua condiție este să îi exerseze sau să-i practice limba, tradițiile și religia, care definesc comunitatea respectivă. A treia condiție este să își poată proiecta în viitor anumite deziderate. În momentul în care aceste condiții, una după cealaltă sunt îndeplinite, comunitatea respectivă are dreptul să spere că va ieși câștigătoare și că va rezista. În lumina normelor europene, a standardelor europene și a exercițiilor de voință venind din partea celor două state, român și ungar, fără doar și poate, comunitatea românilor din Ungaria va beneficia de toate aceste reglementări. Dar pe lângă aceasta este nevoie de o structurare internă a comunității, de a învăța să-și cunoască fiecare segment și problemă cu care se confruntă, să-și rezolve aceste conflicte interne, poate termenul e prea greu, hai să zicem de disfuncționalității interne și în acel moment eu sunt convins că această comunitate are numai de câștigat.

– Fiecare comunitate are diferite valori culturale și altele... Aceste valori trebuie păstrate și introduse în fluxul eu-

ropean, dar aici fără doar și poate va intra noțiunea de competitivitate...

– Sigur, competitivitatea este una dintre condițiile supraviețuirii. Această competitivitate poate fi abordată din mai multe unghiuri: pe de o parte sunt normele clare ale competitivității, deci câștigă cel mai bun, dar pe de altă parte trebuie luat în considerare faptul că toți care pleacă într-o competiție, oricare dintre sporturile cu care suntem familiarizați, pleacă de pe o linie comună. Ceea ce înseamnă că pleacă cu aceleași șanse. Mie mi se pare că legat de menținerea și de dezvoltarea identității de cultură și limbă a comunității românilor este foarte important ca în această competiție europeană să beneficieze de un loc pe acea linie comună de plecare. Sigur că aici e vorba de o legislație specială. Ea în parte există și funcționează în Ungaria, e nevoie de sprijinul statului natal, acest sprijin vine din partea autorităților ungare și e nevoie și de susținerea morală și materială din partea statului înrudit. Asta este ceea ce se străduiește Bucureștiul să facă în continuare prin structurile pe care le-a creat, prin sprijinul material pe care îl are în vedere pentru această comunitate în așa fel încât în această competiție să aducă comunitatea românească din Ungaria pe această linie comună de start cu toate celelalte culturi din Europa.

P. Cîmpian

Distincție de stat la încheierea mandatului

Președintele ungar *Mádl Ferenc*, l-a primit marți, 1 martie, pe ambasadorul extraordinar și plenipotențial al României la Budapesta, *Călin Fabian*, în vizita de rămas bun prilejuită de încheierea misiunii sale diplomatice în Ungaria.

Cu acest prilej, șeful statului ungar a evocat contribuția ambasadorului român la dezvoltarea parteneriatului dintre cele două țări. Totodată, *Mádl* și-a exprimat speranța că în noua sa funcție de consilier pentru relații externe al premierului român, *Călin Fabian* va continua să sprijine dezvoltarea bunelor relații dintre cele două țări. Șeful statului ungar i-a înmănat ambasadorului român decorația Ordinul Steaua Republicii Ungare – clasa medie civilă.

I. Kaupert

Săptămână de evanghelizare la Micherechi

„Să ne folosim timpul pentru a lărgi Împărăția lui Dumnezeu”

Dovada faptului că Dumnezeu mai așteaptă oameni la mântuire și Își mai revarsă harul peste omenire, este că Isus Cristos n-a venit încă să ducă cu El pe ai Săi. Pentru a mărturisi harul și iubirea lui Dumnezeu a organizat Biserica Baptistă română din Micherechi o săptămână de rugăciune și evanghelizare în perioada de 21-27 februarie. Cu această ocazie, biserica a invitat pentru seriile de evanghelizare predicatori oaspeți pentru a propovădui Vestea cea Bună, iar la orele de rugăciune au slujit cu îndemnuri biblice pastorul bisericii gazdă **Teofil Tripo** și **Kiss Tibor**, președintele Cercului de Misiune Baptistă din Regiunea Crișurilor. În prima seară de evanghelizare Evanghelia a fost vestită în limba maghiară de pastorul **Sütő László** de la Biserica Baptistă din Ócsa. La sfârșitul săptămânii, Cuvântul Domnului a fost transmis de pastori români, vineri de pastorul **Marius Lanc**, de la Biserica Baptistă Eclessia din Timișoara, iar sâmbătă și duminică de pastorul **Beniamin Poplăceanu**, de la Biserica Baptistă Betania din Sibiu.

La serviciile de evanghelizare au fost invitați și cântăreți creștini pentru a lăuda numele Domnului Isus în comun cu întreaga adunare. Joi seara a slujit prin cântări de închinare **Vali Pentea Sava** din Oradea, vineri seara soția și fiica pastorului **Marius Lanc** din Timișoara, **Tabita** și **Lavinia**

Lanc, iar sâmbătă și duminică l-au slăvit pe Dumnezeu o parte din Grupul de laudă și închinare Betania din Sibiu, din care face parte și pastorul **Beniamin Poplăceanu**.

Fiecare vestitor al mesajului lui Dumnezeu a avut același punct de plecare: Dumnezeu mai așteaptă

oameni la mântuire prin Fiul Său Isus Cristos. El vrea să fie Domn și Mântuitor în inima fiecărui om. Fratele **Marius Lanc** în predica sa a vorbit despre importanța asemănării creștinilor cu Domnul nostru Isus Cristos, și despre relația vie și directă cu Dumnezeu care se poate realiza doar prin rugăciuni sincere. Pastorul din Timișoara a prezentat comunitatea vie a creștinilor din Coreea de Sud, care fiecare zi o trăiesc doar cu și pentru Cristos. (Despre viața spirituală a acestor creștini, pe care fratele **Lanc** i-a vizitat recent, vă vom scrie într-un număr viitor.)

Sâmbătă și duminică fratele **Poplăceanu** a propovăduit Evanghelia, care a invitat ascultătorii la o analogie spirituală adâncă. Prin mesajul divin am fost îndemnați, printre altele, să avem o credință stabilă în Mântuitorul Isus, și s-a accentuat că Dumnezeu cheamă oamenii la mântuire și vrea să facă legământ cu fiecare om. Dar acest legământ se poate face doar până mai este deschisă ușa harului: „Și ce ar folosi unui om să câștige toată lumea, dacă și-ar pierde sufletul?” (Matei 16:26/a).

Despre realizarea serviciilor de evanghelizare am stat de vorbă cu pastorul **Teofil Tripo**, care ne-a mărturisit scopul acestor ocazii deosebit de importante.

– Dumnezeu a îngăduit ca

Evanghelia să fie vestită în biserica noastră baptistă din Micherechi pentru toți cei care au dorit să audă din nou mesajul de dragoste din partea lui Dumnezeu pentru toți oamenii. Am dorit iarăși să facem această lucrare, pentru că anul acesta este un an de favoare și de har din partea lui Dumnezeu, și dorim să ne folosim timpul pentru a proclama Evanghelia și a lărgi Împărăția lui Dumnezeu. Ne bucurăm de un interes deosebit din partea consătenilor, a oaspeților care au frecventat serviciile din această săptămână. Am dorit să avem invitați care să aducă un mesaj clar și limpede, totodată plin de pasiune și de dragoste, care să atingă inimile oamenilor. Și cântăreții au fost invitați tot cu același scop, ca să aducă o undă de lumină și de iubire pentru toți ascultătorii. Cred că rămâne o prioritate nu numai pentru perioada aceasta și pentru timpul scurt, cât îl mai avem pe acest pământ să Îl prezentăm pe Isus Cristos ca Mântuitor, Domn și Împărat și să invităm oamenii să-L cunoască,

și să-L prezentăm într-un mod în care să fie accesibil pentru cât mai mulți să vină în prezența Lui și să-L cunoască și să se lege de Domnul. Sunt convins că această săptămână va lăsa urme pozitive în viața bisericii și în viața ascultătorilor. Dorim să repetăm această acțiune cât de des va fi cu putință.

În numărul următor vom publica un interviu realizat cu fratele **Beniamin Poplăceanu** care este și președintele Misiunii Internaționale Române, întrebându-l, printre altele, despre viața spirituală a creștinilor români din România și din afara granițelor.

Rita Păcaș

SUNTEM CHEMAȚI
SĂ MIJLOCIM

Cererile de rugăciune ale lunii martie

Îndemnuri de rugăciune

1. David îl întreba odată pe Dumnezeu (Ps.15:1): „Doamne cine va locui în cortul Tău? Cine va locui pe muntele Tău cel sfânt?” Cu alte cuvinte, Doamne cine va putea sta în prezența Ta? David era împărat și era frământat de această întrebare. Azi suntem cu mult mai aproape de ziua revenirii Domnului Isus, de aceea toți oamenii ar trebui să ne punem această întrebare, la care de fapt am și primit răspuns în versetele 2, și anume: „Cel ce umblă în neprihănire face voia lui Dumnezeu și declară adevărul din toată inima.” Care este voia lui Dumnezeu? O găsim în Ezechiel 33:11. „El nu vrea moartea păcătosului, ci să se întoarcă din calea lui și să trăiască.” Veniți să ne rugăm ca tot mai mulți oameni să-L primească pe Domnul Isus în inimă pentru ca să-și poată câștiga această siguranță că într-o zi vor fi în cer în prezența lui Dumnezeu pentru o veșnicie. Cu atât mai mult acum când această perioadă este un timp al evanghelizării în comuna noastră.

2. Domnul Isus în predica de pe munte îi fericește pe cei ce caută pacea (Mt.5:9): „Ferice de cei împăcinatori căci ei vor fi chemați fii ai lui Dumnezeu.” Psalmul 34:14 ne îndeamnă să alergăm după pace și să o căutăm. Să ne unim în rugăciune pentru pacea în țară, pe continent și în lume.

Biserica Penticostală nr. 1 din Micherechi

Veniți să-L laudăm pe Domnul

Se cuvine ca sfinții Lui să se închine și să-L preamăreas- ca pe Împăratul slavei.

- Să-L laudăm pentru că ne iartă fărădelegile (Ps. 25:7).
- Să-L laudăm pentru că ne scapă din nenorociri (Ps.25:15,16).
- Să-L laudăm pentru că ne scoate din sărăcie.
- Să-L laudăm pentru că ne eliberează de capcanele celui rău.
- Să-L laudăm pentru că ne protejează de mijloacele mortale ale vrăjmașului.
- Să-L laudăm pentru că în El suntem mai mult decât biruitori.

Biserica Baptistă din Micherechi

Evanghelizare
la Biserica Penticostală

La sfârșitul acestei săptămâni, 4-6 martie, Biserica Penticostală nr. 1 din Micherechi organizează servicii speciale de evanghelizare. În cele trei zile Evanghelia va fi vestită de pastori oaspeți români, precum și de pastorul bisericii gazdă **Durkó Albert**. Vineri seara, cu începere de la ora 17.00, Cuvântul lui Dumnezeu va fi propovăduit de pastorul baptist **dr. Titus Colțea** din Statele Unite. Sâmbătă seara, tot de la ora 17.00, pastorul **Iuliu**

Centea de la Biserica Penticostală nr. 1 din Oradea va sluji în numele Domnului. În ziua de duminică serviciile divine vor începe înainte de masă de la ora 9.00, iar după masă de la ora 17.00. Alături de pastorul **Durkó Albert**, Cuvântul lui Dumnezeu va fi vestit de pastorul **Grigore Blaga** din Peștera, iar grupul de tineret și grupul de laudă și închinare ai bisericii vor sluji prin cântări închinare Mântuitorului Isus Cristos.

R. P.

Biserica Ortodoxă Română în mare sărbătoare

Biserica Ortodoxă Română sărbătorește în acest an mai multe evenimente majore: aniversarea a 120 ani de la dobândirea autocefaliei, aniversarea a 80 de ani de Patriarhat, aniversarea a 90 de ani de viață și 55 de ani de slujire arhierescă a PF Părinte Patriarh Teoctist.

În urmă cu 80 de ani, la 25 februarie 1925, a fost promulgată Legea pentru înființarea Patriarhiei Române. „Această zi stă în strânsă legătură cu data de 4 februarie, zi în care Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a luat hotărârea de a ridica la rangul de Patriarhie Biserica Ortodoxă Română, iar Mitropolitul Primat să devină Patriarh; ea a fost urmată de alte două zile importante, anume 12 și 17 februarie 1925. Pe 12 februarie, propunerea Sfântului Sinod a fost discutată în Senatul României, iar la 17 februarie, aceeași lege a fost discutată și aprobată de Camera Deputaților. Ca urmare a propunerii din partea Sfântului Sinod și a apro-

bării din partea celor două foruri legislative, în ziua de 23 a fost promulgată legea, care a apărut pe 25 februarie 1925 în Monitorul Oficial sub titlul: „urmând ca la 30 iulie același an Biserica noastră și înțaietătorul ei să primească și din partea Patriarhiei Ecumenice tomosul de recunoaștere” – scrie într-o lucrare de-a sa pr. conf. dr. Ion Vicovan, profesor la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” din Iași. Primul patriarh al României a fost Miron Cristea, înscăunat în fruntea Bisericii Ortodoxe Române la 1 noiembrie 1925. Pe lângă cei 80 de ani de la ridicarea Bisericii Ortodoxe Române la rangul de Patriarhie, în 2005 se împlinesc și 120 ani de la dobândirea autocefaliei.

Aceste sărbători au fost evidențiate în cadrul evenimentelor ce au avut loc în săptămâna aceasta la București, când s-au întrunit Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române și Adunarea Națională Bisericească. În

ziua de sâmbătă, în Aula Palatului Patriarhiei, aceste momente solemne de sărbătorire a autocefaliei, a ridicării la rang de Patriarhie a Bisericii Ortodoxe Române și împlinirea a 55 de ani de slujire arhierescă a PF Părinte Patriarh Teoctist vor fi marcate în cadrul unor festivități la care vor participa Sanctitatea Sa Bartolomeu I, Patriarhul Ecumenic al Constantinopolului, membrii Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, IPS Nicolae, arhiepiscopul Arhiepiscopiei Ortodoxe Române în America și Canada, membrii Adunării Naționale Bisericești, președintele României și membrii Guvernului. Festivitățile se vor încheia duminică, cu Slujba Sfintei Liturghii săvârșită de un sobor impresionant de arhieriei în Catedrala Patriarhală din București. La aceste evenimente va participa și Prea Sfințitul Părinte Episcop Sofronie, Înțaietătorul Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria.

T. Iova

Catedrala Mântuirii Neamului, în cel mai înalt punct al Bucureștiului

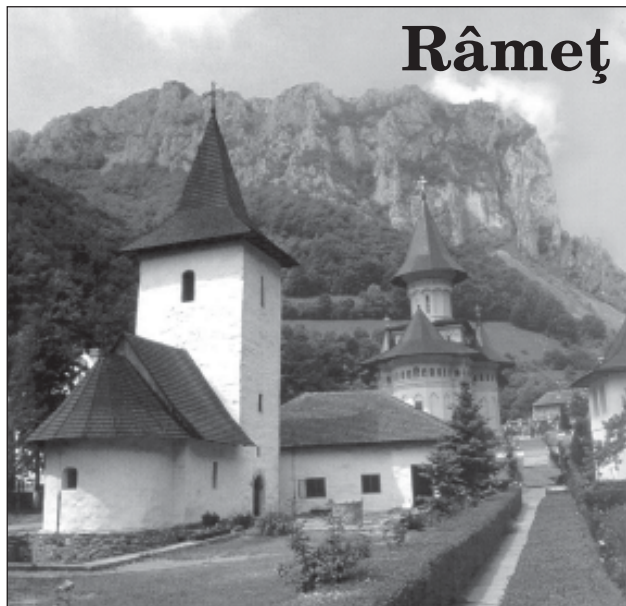
Consiliul Național al Bisericii Ortodoxe Române a aprobat proiectul amplasării Catedralei Neamului pe Dealul Arsenalului din București. Ședința de lucru în care a fost acceptată propunerea Primăriei Capitalei privind acest nou amplasament s-a desfășurat marți, 22 februarie, la Palatul Patriarhal din București, sub președinția Prea Fericitului Părinte Patriarh Teoctist.

prilej de dispute, mai ales între clerici și municipalitate. Dacă la început se dorea construirea acesteia pe Bulevardul Decebal, s-a trecut mai târziu la un alt loc, parcul Unirii, loc ce a primit chiar și binecuvântarea Papei Ioan Paul al II-lea, care l-a și sfințit. Acolo a fost ridicată de asemenea și o troiță care a însemnat punerea pietrei de temelie a ceea ce avea să fie cel mai mare

Mănăstiri din România

Râmeț

Ctitorită din piatră, într-o poziție geografică de un farmec cu totul aparte, fiind situată pe valea Geoagului, Mănăstirea Râmeț a fost construită, după tradiție, în sec. XI sau XII (1103). Însă ceea ce arată vechimea considerabilă a acestui așezământ este faptul că, în urma unor lucrări de renovare efectuate, a fost găsită o inscripție pe al doilea strat din cele 7 straturi picturale. Aceasta este prima atestare a monumentului, care da-

tează din anul 1377, și care cuprinde numele întâiului Arhiepiscop cunoscut din Transilvania, Ghelasie, alături de numele pictorului Mihul de la Crișul Alb. Biserica veche a mănăstirii – lucrată din piatră și împodobită cu frumoase fresce – datează din veacul al XIV-lea. Prin anul 1762, din ordinul generalului austriac Bukow – trimisul împărătesei Maria Tereza – zeci de mănăstiri și schituri românești din Transilvania au fost

arse, distruse cu tunurile sau prefăcute în biserici parohiale. Între acestea se numără și Râmețul. A fost refăcută, dar în 1785 a fost distrusă din nou. Așa se face că mănăstirea Râmeț a fost închisă și a rămas aproape pustie. Din când în când mai slujeau aici preoți din satele învecinate. Abia după Marea Unire, deci după 1918, s-au reluat tradițiile vieții călugărești.

Viețuitorii acestui sfânt lăcaș de închinare au aflat de la înaintașii lor că aici, la Râmeț, a trăit, cu veacuri în urmă, un monah cu viață îmbunătățită cu numele Ghelasie, pe care credinșii din partea locului l-au cinstit ca sfânt, din neam în neam, până în zilele noastre. Călugării de aici – iar din 1955 încoace maicile – păstrează cu aleasă venerație capul acestui „sfânt” canonicizat de evlavia populară, știind că el are darul vindecării de boli și neputințe în popor.

În prezent mănăstirea are 80 de viețuitoare. În mănăstire se găsește și un muzeu de carte veche, colecții de icoane pe lemn și sticlă, precum și ateliere de covoare.

După îndelungi dispute între membrii Consiliului, laici și clerici, s-a ajuns la decizia amplasării catedralei în punctul cu cea mai mare înălțime din București, Dealul Arsenalului. Zilele următoare, Patriarhia Bisericii Ortodoxe Române va înainta înscrisuri oficiale către Primăria Generală a Capitalei, fiind demarate astfel demersurile de începere a construcției. Încă de la început, alegerea unui loc pentru amplasarea Catedralei Neamului a reprezentat un real

lăcaș de cult al românilor. După ce nici acest loc nu a mai fost considerat potrivit a venit rândul locației din Parcul Carol, realmente locul care a iscat cele mai multe controverse. Iată că s-a ajuns în cele din urmă la o decizie în ceea ce privește amplasamentul Catedralei Neamului, care pare să reprezinte, cel puțin pentru moment, o soluție avantajoasă atât pentru Primăria Capitalei, cât și pentru Biserica Ortodoxa Română, informează site-ul Mitropoliei Moldovei.

Zilele Ortodoxiei în Ungaria

Cea de-a treia ediție a manifestării intitulate Zilele Ortodoxiei în Ungaria va avea loc în zilele de 21–22 mai 2005. Programul primei zile se va desfășura în Budapesta, având un caracter mai mult cultural, iar a doua zi va fi găzduită de comunitatea ortodoxă greacă din

localitatea Beloiannisz, unde se va săvârși o Sfântă Liturghie cu participarea tuturor ierarhilor ortodocși din țară. Reamintim că cea de-a doua ediție a acestei manifestări cultural-religioase a fost organizată în anul 2004 de Biserica Ortodoxă Română din Ungaria. E. Iova

„Dacă e un rău în a ne vedea păcatele proprii, e un rău îndoit ba chiar întreit a-i judeca pe ceilalți atunci când suntem noi înșiși striviți de o bârnă.”

Sfântul Ioan Gură de Aur

Bal mascat la Otlaca-Pustă

Pe data de 12 februarie a avut loc balul mascat la Căminul Cultural din Otlaca-Pustă. La această serbare mult îndrăgită au luat parte copiii de la grădiniță și elevii școlii generale. Copiii s-au îmbrăcat în măștile eroilor lor preferați. Mulți copii au confecționat costumele în urmă cu câteva zile, împreună cu familia lor. La carnaval am văzut diferite personaje ca: pitic, scufița roșie, prințesă, împărat, împărăteasă, vrăjitor etc.

Copiii erau foarte emoționați când stăteau pe scenă și trebuiau să spună ce prezintă costumația pe care au îmbrăcat-o. Primii au evoluat copilașii de la grădiniță, împreună cu educatoarea lor, apoi au urmat cei din clasele inferioare și la urmă au fost cei mai mari. Noi, pedagogii am fost foarte fericiți, fiindcă au fost prezenți mulți părinți, bunici, oaspeți.

Fiecare copil a primit câte un mic cadou pentru îmbrăcăminte hazlie. Au avut posibilitate să-și cumpere și tombolă. Au fost diferite cadouri drăguțe, prețioase pentru care s-a meritat să se cumpere câte-o tombolă. Elevii școlii generale au interpretat rolurile unor echipe renumite din lumea muzicii ușoare.

După programul muzical s-a tras tombola și a urmat distracția adevărată pentru elevi, care a fost o discotecă bine reușită. Părinții au așteptat copiii la bufet cu sandvișuri gustoase, cu răcoritoare. De data aceasta aș vrea să le mulțumesc mamei, părinților pentru serbarea bine reușită, sponsorilor pentru sprijin.

A fost un carnaval bine reușit unde toți participanții s-au simțit bine.

Maria Paulik
directoare, Școala generală
din Otlaca-Pustă

Vasile Alecsandri Sfârșitul iernei

*S-a dus zăpada albă de pe întinsul țării,
S-au dus zilele Babei și nopțile vegherii
Câmpia scoate aburi; pe umedul pământ
Se-ntind cărări uscate de-al primăverii vânt.*

*Lumina e mai caldă și-n inimă pătrunde;
Prin râpi adânci zăpada de soare se ascunde
Pâraiele umflate curg iute șopotind,
Și mugurii pe creangă se văd îmbobocind.*

*O, Doamne! Iată-un flutur ce prin văzduh
se perde!*

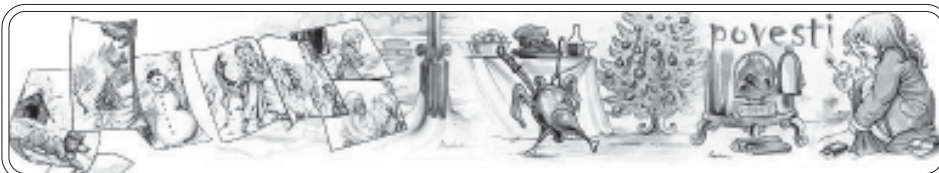
*În câmpul veșted iată un fir de iarbă verde
Pe care-ncet se urcă un galbin gândăcel,
Și sub a lui povară îl pleacă-ncetinel.*

*Un fir de iarbă verde, o rază-ncălzitoare,
Un gândăcel, un flutur, un clopoțel în floare
După o iarnă lungă ș-un dor nemărginit,
Aprind un soare dulce în sufletul uimit!*

Ghicitori

Ciugurele mugurele
merg pe drum înșiratele
ciugur mugur cel bătrân
șade-n drum și bea tutun.
(ciobanul cu oile)

În pădure mă nascui
în pădure crescui
acasă dacă m-aduse
vătaf la ușa mă puse.
(pragul)

Alice în Țara Minunilor (II)

În cele din urmă ieșiră cu toții la mal, uzi leorcă și nefericiți. Atunci Pasărea Dodo spuse:

– Cred că cea mai bună metoda să ne încălzim este să ne luăm la întrecere.

Marcară traseul și toți o luară la goană, care cum se pricepu, până se uscară de-a binelea.

Alice fu declarată învingătoare, iar Pasărea Dodo îi înmână solemn un degetar drept premiu. Rugată să țină o cuvântare, Alice le vorbi despre draga ei Dinah, uitând că cele mai multe dintre ele se temeau de pisici. Și toate o luară la fugă.

Timp de o clipă, Alice rămase singură în acest loc atât de ciudat, dar apoi lepurele se întoarse, murmurând:

– Of, Ducesă! Of, blănița și mustățile mele! Unde leoi fi pierdut oare?

Apoi o observă pe Alice, și-i strigă:

– Mary Ann, dă fuga acasă și adu-mi mănușile și evantaiul!

Speriată și nedumerită, Alice o rupse la goană în direcția pe care i-o arătase.

– Pesemne că-și închipuie că sunt menajera lui, spuse ea. Dar ar trebui să-iduc totuși lucrurile, dacă le găsesc.

Și acestea ajunseseră la o căsuță drăgălașă și îngrijită. Intră și se repezi la etaj, unde găsi mănușile și evantaiul pe o măsuță de lângă fereastră.

Tot pe măsuță, ea găsi și sticluța.

– Poate dacă beau din ea, murmură Alice, mă va face să cresc din nou. Mam plictisit să fiu atât de mică.

Și, înainte să fi ajuns la jumătatea sticlei, se trezi cu capul în tavan. Era prea mare ca să mai poată ieși pe ușă și, pentru că continua să crească, își scoase o mână pe geam și picioarele prin casa scării.

Apoi, Alice auzi pe lepure strigând la Mary Ann să-i deschidă ușa, proptită zdravăn în piciorul ei. Dar când văzu mâna ei uriașă ieșind pe geam, lepurele scoase un strigăt. Alice își vântură mâna prin aer și atunci o puzderie de pietricele se repeziră asupra ferestrei, azvârlite de lepure.

Spre mirarea lui Alice, pietricelele se preschimbară în prăjiturile. Mâncă iute una și, ce să vezi, începu să descrească. Și curând ajunse destul de mică pentru a putea ieși pe ușă, unde găsi o Șopărlă, încă amețită de lovitură pe care i-o arseese când își vânturase mâna prin aer.

Alice o luă la fugă cât o ținea picioarele.

„Aș vrea să cresc până la înălțimea mea obișnuită și să mai găsesc odată grădina aceea minunată”, își spuse ea. Se întâlni cu o omidă colorată în albastru și galben, care ședea pe o ciupercă și trăgea dintr-o narghi-lea.

– Mă poți ajuta să cresc până la înălțimea mea obișnuită? o întrebă ea pe Omidă.

Creatura o privi somnoroasă.

– O parte a ciupercii te va face mai înaltă, cealaltă parte te face mai mică, spuse Omidă.

Apoi se îndepărtă târându-se alene, lăsând-o pe Alice să mediteze în fața ciupercii. Rupse o bucățică dintr-o margine și o altă bucățică din marginea cealaltă și se hotărî să încerce mai întâi bucățica din mâna dreaptă.

Abia ce mușcase puțin, că simți cum crește. Speriată, descoperi că ajunseseră cu capul deasupra vârfurilor copacilor, în timp ce gâtul îi era lung ca un șarpe. Lute, luă o îmbucătură din cealaltă jumătate de ciupercă și ciuguli din ea până ajunse la înălțimea ei obișnuită.

Apoi Alice rătăci printr-o pădure până ce ajunse la o căsuță. Sub ochii ei, un Pește Valet se apropie în goană de ușa deschisă de o Broască Valet. Peștele Valet scoase la iveală o tavă, pe care se afla o scrisoare și spuse:

– Pentru Ducesă. Un invitație de la Regină, la un joc de crochet.

„Trebuie să fie Ducesa despre care vorbea lepurele”, își spuse Alice.

(Ultima parte a poveștii o veți putea citi în numărul următor)

Dragi copii, în povestea de mai sus am ascuns 5 greșeli gramaticale. Căutați-le și trimiteți-le pe adresa redacției noastre (Jula, str. Gh. Doja nr. 8, cod. 5700). Primii trei câștigători vor primi de la noi, pe cale poștală, câte o carte de copii în limba română. Vă dorim succes!

Soluțiile greșelilor gramaticale din povestea publicată în nr. 8:

- scorbura uriaș – corect: scorbura uriașă
- so descuie – corect: s-o descuie
- chipul ise – corect: chipul i se
- începu să plânge – corect: începu să plângă
- continuiesc să înoate – corect: continuau să înoate

Competiție fotbalistică la Leucușhaz

De câțiva ani încoace, sfârșitul lunii februarie este marcat de un eveniment deosebit de important pentru elevii iubitori de sport ai școlilor generale românești din Ungaria. Și anume, este al patrulea an când la Leucușhaz, pe data de 25 februarie, s-a organizat Cupa Carnaval.

La ediția din acest an a Cupei Carnaval, organizată de către Autogovernarea Românească din localitate, au sosit peste 100 de elevi, din nouă localități ale județelor Bihor, Bichiș și Ciongrad. La competiția sportivă au participat în total nouă echipe, formate din câte 9-10 jucători, din clasele 4-6, în unele fiind incluse și fete. Din păcate, echipele din Micherechi și Bătania nu au venit, deși în anii trecuți mereu și-au făcut prezența,

Otlaca-Pustă și Aletea, echipe care au format grupa „B” în prima fază a jocurilor, care s-a desfășurat astfel: fiecare echipă, cu câte patru jucători și un portar pe teren, a jucat cu toate celelalte echipe din grupa sa, câte un meci de 10 minute. Punctajul s-a făcut asemenea celui din campionat, adică cei care au câștigat un meci primeau câte trei puncte, la un egal ambele echipe primeau un punct, iar cel care lua bătaie, bineînțeles, nu pri-

nat grupa pe primul loc, iar locul trei și, respectiv, patru, să se decidă la meciul disputat între echipele care s-au clasat pe locul doi în grupa lor.

Primul meci, disputat între echipa din Leucușhaz și cea din Cenadul Unguresc, a adus un meci foarte tensionat, rezultatul final fiind decis doar prin lovituri de la 7 metri, iar într-un final înfruntarea a fost câștigată de către echipa din Leucușhaz, astfel că pentru a patra oară

Aletea atacă

Foto: Cristian Martin

prezent și Traian Cresta, președintele AȚRU, instituție care asemenea anilor trecuți și în acest an a asigurat cupele de participare și medaliile care s-au împărțit între echipe.

Cu această ocazie, am reușit să stau de vorbă și cu Gheorghe Santău, președintele Autogovernării Românești din Leucușhaz. Dânsul ne-a spus că, pe lângă Cupa Carnaval, mai au și multe alte programe care se desfășoară an de an. În jurul datei de 20 mai o să aibă loc Cupa Prieteniei, care în acest an se va desfășura tot la Leucușhaz. De asemenea, au o legătură foarte strânsă cu orașul Curtici, aflat la doar câteva sute de metri de Leucușhaz, de cealaltă parte a graniței dintre Ungaria și România. Școala generală are legături de înfrățire cu școala din Iratoș, un sat cu

populație majoritar maghiară din România ce nu demult a devenit de sine stătător din punctul de vedere al conducerii, deoarece până nu demult au aparținut de Primăria Curtici. Cu ei au programe comune în fiecare an, sub forma de excursii comune, desfășurate pe bază de reciprocitate. O dată se duc ei în România în excursie, iar alteori elevi din România vin în excursie în Ungaria. Acestea sunt ocazii foarte bune ca tinerii să se cunoască mai bine, legându-se niște prietenii care s-au dovedit a fi trainice. Pe lângă acestea, în fiecare an autogovernarea îi duce pe doi dintre cei mai buni elevi la învățătură și pe cel mai bun dansator al echipei de dansuri populare într-o excursie, ca un fel de recompensă pentru străduniile lor.

Toma Iova

Premierea participanților

micherechenii fiind chiar cel mai feroce adversar al gazdelor. Spre marea bucurie a iubitorilor de fotbal, în echipe au jucat și câțiva copii care au dat dovadă de un talent deosebit pentru această ramură a sportului. La competiție, alături de echipa-gazdă, cea din Leucușhaz, au evoluat echipele sosite din: Julia, Chitighaz, Bedeu, care împreună cu echipa gazdelor au format grupa „A”, și Darvaș, Apatu, Cenadul Unguresc,

mea nimic. Mergându-se pe această schemă, rezultatele au fost următoarele: în grupa „A”, pe primul loc s-a clasat echipa gazdelor, urmată de Julia, Chitighaz și Bedeu, iar în grupa „B” primul loc a fost luat de către elevii din Darvaș, urmați de către echipele din Cenad, Apatu, Aletea și Otlaca. În urma rezultatelor de grupă, și din cauza timpului scurt, s-a decis ca pentru primele două locuri din Cupă să joace echipele care și-au termi-

medaliile de aur au rămas la gazde. Iar pentru prima dată în cei patru ani, echipa celor din Cenad s-a întors acasă cu o medalie. Cel de-al doilea meci nu a fost chiar atât de tensionat, echipa elevilor din Julia învingându-și cu ușurință adversarul, astfel că ei s-au clasat pe locul trei, iar echipa din Darvaș pe locul patru al competiției. În finalul zilei, după ce toate echipele au servit masa de la amiază, s-au adunat cu toții în sala de sport, locul unde s-au jucat atâtea meciuri în ziua aceea. Cupele de participare au fost înmânate de către viceprimarul Leucușhazului, Teleki János, iar medaliile de către directorul școlii generale, gazda acestui program sportiv, Gulyás Szabó Géza. În final, Tiberiu Iuhas, șeful de oficiu al AȚRU, a mulțumit elevilor pentru participare, accentuând faptul că pentru această competiție au reușit să se adune peste 100 de elevi. Alături de organizatori, a fost

Zdob și Zdub reprezintă Moldova la Eurovision

În acest an formația Zdob și Zdub sărbătorește zece ani de activitate, aniversare marcată de selecția trupei la ediția din acest an a Eurovision. Piesa Zdubilor „Boonika bate doba” s-a clasat pe primul loc în preferințele telespectatorilor și pe locul doi în cea a juriului de specialitate. După ce la ultimul concert au ridicat cele câteva mii de fani în picioare, de la șeful statului până la elevi de liceu, rockerii de la Chișinău au mulțumit pentru apreciere și au declarat că vor face tot posibilul să nu dezamăgească încrederea care le-a fost acordată. „Mai rămâne de trecut

de preselecția de la Kiev, însă până atunci ne vom pregăti mai bine și credem că ne vom încadra în cele zece locuri”, a declarat Roman Iagupov. În cazul în care Zdubii vor câștiga trofeul concursului Eurovision, Republica Moldova va obține dreptul de a găzdui viitoarea ediție a festivalului.

Otlaca-Pustă deschide meciul

Povestiri și legende despre Mărțișor

Multă lume știe că mărțișorul este un mic obiect de podoabă ce se oferă în dar de 1 Martie, ca semn al soarelui primăverii și ca un simbol de iubire sau afecțiune. Foarte puțini sunt însă cei care cunosc adevărata istorie a mărțișorului. O suită de săpături arheologice făcute în Europa au scos la iveală obiecte ornamentale și de podoabă, considerate de istorici și de cercetători drept „mărțișoare preistorice”, cu o vechime de peste opt mii de ani. Ele aveau forma unor pietricele de rău, vopsite în alb sau roșu, erau înșirate pe fâșii subțiri de piele și se atârnau la gât. Se presupune că cele mai târzii generații ale omului de Cromagnon au oferit femeilor iubite asemenea mărțișoare la începutul fiecărei primăveri. Culoarea roșie părea să însemne focul, sângele și soarele, adică fertilitatea femeii, nașterea și viața. Albul ar fi însemnat culoarea norilor și puritatea zăpezii reci, simbolizând înțelepciunea bărbatului. Mai târziu, cele două culori au fost împletite într-un singur

șnur, pentru a arăta legătura inseparabilă dintre bărbat și femeie, așa cum i-a creat Dumnezeu. Civilizația geto-dacă a preluat această tradiție cu mult timp înaintea erei creștine. Strămoșii noștri își ofereau în dar, primăvara, monede găurite, atârinate de un fir de cânepă împletit în două culori și purtate la încheietura mâinii. Bănuții puteau fi de aur, de argint sau de metal obișnuit, semnaland starea socială a celui care dăruise mărțișorul sau a celei care îl purta. Albul însemna revenirea la viață a întregii naturi, iar roșul era dovada iubirii dintre cei doi. Fetele dacilor credeau că aceste mărțișoare le vor aduce noroc în dragoste și fericire. Când copacii dădeau în floare, ele agățau firul împletit de o ramură, iar cu moneda respectivă cumpărau caș de la stână, din care mâncau un duminic în fiecare dimineață, pe stomacul gol, pentru a rămâne frumoase tot anul și pentru a-și păstra pielea albă. În folclorul românesc de mai târziu s-a păstrat o frumoasă legendă cu semnifi-

cații creștine despre povestea mărțișorului, așa cum apare ea în basmele noastre. Se spune că, demult, soarele a coborât într-un sat și a luat chipul unui băiat răpitor de frumos. Un zmeu hain l-a pândit și l-a prins, în cele din

năr s-a hotărât să încerce salvarea soarelui. Toți oamenii l-au condus până la marginea satului, dându-i câte o fărâma din puterile lor. Drumul voinicului către temnița unde era închis soarele a durat trei anotimpuri,

la viață și înveselind lumea. Dar băiatul cel viteaz nu a mai apucat primăvara! Sângele cald i s-a scurs pe zăpadă, iar în locurile în care aceasta se topea răsăreau ghiocei... Tradiția spune că de atunci flăcăii de pe meleagurile noastre împletesc, în fiecare primăvară, un fir alb și unul roșu, de care atârna un talisman, adică un mic obiect purtător de noroc. Acesta este oferit fetelor pe care le iubesc sau celor apropiați. Roșul amintește de sângele voinicului cel viteaz și frumos, care a îndrăznit să se lupte cu zmeul pentru a elibera soarele, iar albul amintește de ghioceii răsăriți din pământul încălzit cu sângele tânărului... La români, mărțișorul trebuie legat de 1 Martie și trebuie purtat până se aude cucul cântând, până când înfloresc cireșii sau trandafirii sau până la venirea berzelor și a rândunelelor. Dar atunci mărțișorul nu se aruncă, ci se leagă de o ramură înflorită, unde este lăsat până când vor cădea frunzele toamnei, pentru a ne purta noroc tot anul.

E. Iova

urmă, răpindu-l dintre oameni și închizându-l într-o temniță. Din acea zi, întreaga lume s-a întristat... Păsările nu mai cântau, izvoarele au secat și copiii au uitat să mai rădă. Nimeni nu îndrăzne să-l înfrunte pe zmeu, căci era rău și aprig. Într-un târziu, un voinic tâ-

anume vara, toamna și iarna. În cele din urmă, tânărul a ajuns la castelul zmeului și a început lupta. Cei doi s-au bătut zile întregi, până când zmeul a fost învins. Slăbit de luptă și rănit, voinicul a eliberat soarele. Acesta s-a ridicat din nou pe cer, trezind întreaga natură

Mărțișoarele au sosit și la Jula

Mărțișorul este un obicei specific românesc, moștenit de la strămoșii noștri, inexistent la alte popoare. Este un triumf al reînvierii și regenerării, și nu putea fi invocată decât printr-un mărțișor pe care îl dăruim celor dragi la început de primăvară.

Acest frumos obicei românesc a fost prezent și la grădinița de pe strada Galamb din Jula, încetul cu încetul pătrunzând aici tradiția acestor cadouri dragălașe. Pentru a cincea oară, la 1 Martie, copiii de la cele două grupe românești și-au pus pe piept tradiționalul

mărțișor, care va fi purtat de către ei și de către educatoarele în toată luna martie. Această dăruire a mărțișorului a avut loc în cadrul

unui program vesel, în care atât copilașii din grupa Veverița, cât și cei din grupa Ursuleț au spus câte o poezioară de martie, și au cântat câteva cântece de alungare a iernii și așteptarea primăverii, acestea fiind însoțite de jocuri vesele de primăvară.

De la directoarea instituției, *Cornelia Taga Mihăescu*, am aflat că mărțișoarele aduse din România pentru cei 41 de copii ai celor două grupe românești au fost cumpărate cu sprijinul financiar al Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria.

Toma Iova

Mărțișor la Budapesta

Sâmbătă, 5 martie, Asociația Românilor din Budapesta organizează o serată de Mărțișor. După informațiile primite de la *Vasile Roxin*, președintele asociației, programul special de la Autogovernarea din Csepel va oferi o posibilitate de pe-

trecere cu muzică populară românească, susținută de familia *Szitzkó*, respectiv de cântăreața de muzică populară *Daniela Sârca* de la Jula. Petrecerea de „Mărțișor” din Budapesta, care va include și o cină, va începe de la ora 16.00.

Rita Pătaș

Bal de Mărțișor la Bichișciaba

Tradiționalul bal de Mărțișor din Bichișciaba, organizat de Autogovernarea Românească și de Uniunea Românilor din reședința județeană, se va desfășura în ziua de 5 martie. Balul va

avea loc la Restaurantul Party, unde se pot procura și biletele, la un preț de 2000 de forinți. Muzica va fi asigurată de către o formație sosită din Beiuș, România.

T. Iova

Ansamblul Körös la 55 de ani

Ansamblul de dansuri populare „Körös” din Jula va sărbători, pe data de 13 martie, 55 de ani de la înființare. La Centrul Cultural Erkel Ferenc, de la ora 16.00 se va deschide o expoziție de fotografii și de documente, după care de la ora 17.00 vor evolua pe scenă peste o sută de dansatori, acompaniați de foștii și de prezenții muzicanți, sub conducerea lui *Gyalog László*. Conducătorul și coreograful acestei echipe, a debutat în cariera sa cu dansuri românești, fiind un ucenic al lui *Gheorghe Nistor* din Micherechi. Printre foștii și actualii membri ai ansamblului julan se găsesc și foarte mulți români din Ungaria.

C. Martin

„Acum nimic nu mai e ca pe vremuri...”

În viața sa, fiecare om este nevoit să-și găsească un mijloc de trai, prin care își realizează visele sau, pur și simplu, își asigură liniștea zilnică, traiul familiei. Însă, odată cu trecerea timpului, unele meserii se schimbă, altele dispar complet. În urmă cu câteva zile am purtat o discuție cu o bătrânică simpatică din Bedeu, *Irina Zsíros Tóth*, născută în anul 1930. În viața ei a trecut prin multe. A lucrat pământul alături de soțul ei, a născut patru copii, iar pe lângă acestea a fost moașă, a țesut la război, deci s-a ocupat cu niște lucruri care nu prea se mai practică în zilele noastre.

– Noi, fătul meu, așa de săraci am fost, că numai așa puteam să fim, începe povestirea nană *Irină*. Eu m-am născut în 1930, la Zámblin (Ártánd), fiindcă tata degeaba și-a terminat casa, nu a avut de mâncat, așa că s-a dus de slugă la Prepuș, la domnie în Zámblin, și acolo m-am născut eu. După ce ne-am cunoscut cu soțul, în primăvara anului 1947 au împărțit „tălece”, adică pământuri, și atunci

și așa ne-am făcut o casă. Între timp s-a schimbat viața și lucrurile și în jurul nostru. Mai mergeam la rând oleacă, făceam asta-ceea, mă descurcam, dar singură cu copii pe capul meu nu mi-a fost ușor. Așa că, după ce a venit soțul acasă, i-am zis că mai mult n-o să mai stau ca și o văduvă și așa că nu a mai mers înapoi la Pesta. Ne-am luat o vacă, care a fătat o vițea care după ce a crescut și ea a mai fătat și

către Vasile. Mai demult oamenii nu au fost atât de invidioși și se ajutau unul pe altul. Deci, indiferent, chiar dacă am fost mai săraci, când ne-am spart casa, dacă am rugat pe cineva care avea căruță să ne aducă un transport de „voioaje”, ne-a adus. Acum nimic nu mai e ca pe vremuri...

– Am auzit că dumneavoastră ați lucrat și ca moașă?

– Eu, de exemplu, toți copiii i-am născut acasă. Când am fost gravidă cu Vasile am fost răcită și m-am dus la spital. Medicul tot timpul îmi spunea: „Nană Tóth, în noaptea aceasta o să nașteți”. Au trecut câteva zile și i-am zis lui domnule doctor că eu plec acasă, fiindcă am trei copii la care trebuie să le dau de mâncat. Între timp și soțul meu s-a întors acasă, și împreună cu cei trei copii, pe o căruță plină de ciutcăi, au venit după mine. Când am ajuns acasă, fata vaca, de care ne-am bucurat mult. Iarăși am rămas cu copiii acasă singură, fiindcă bace-to *Dumitru* iarăși a mers la lucru, la Pesta. Zilele treceau, dar al patrulea copil încă niciunde. În timpul zilei mai săpam macul în grădină și ce trebuia. Într-o seară, în căsuța cea mică șezând lângă cuptor, am simțit că a

sosit timpul. Îndată am zis în vecini la *Irinca*, să trimită după mama. Mama se pricepea și se descurca în aceste situații, doar și ea a născut șapte prunci. Au sunat după salvare, dar din cauza noroiului nu a reușit să intre în zona unde stăteam eu. Am apucat eu să mă apropiu de salvare, dar ajungând în fața casei mătușii mele, nu am mai putut răbda. Am rugat-o pe mătușă-mea să-mi deschidă ușa, după care îndată am sărit pe patul așternut, nu am avut timp nici pantofii să mi-i dau jos. Și iată, cu ajutorul mamei și a mătușii i-am dat viață și celui de-al patrulea copil, lui Vasile.

– Cum se desfășurau aceste situații, dumneavoastră ați mai ajutat pe cineva în treaba asta?

– Da. De exemplu, aici în vecini. Atunci eram și eu foarte bolnavă, veneam chiar de la injecții. Venind acasă de la doctor, m-am băgat până în vecini și am văzut pe dânsa că arată foarte rău și că se apropie mo-

mentul. M-am dus repede până acasă să mă schimb, dar n-am ajuns bine, imediat au venit șogorană-sa după mine „că nană *Irină* hai că imediat o avea”. Au sunat ei după salvare, numai că până ce au sosit, nașterea deja a început, așa că apoi, până la urmă, și ea a născut acasă. Pe vremuri erau șezloane adevărate, tare de tot, nu ca paturile acestea de azi. Câte perne au avut mai pline le-am pus sub ea – moașa la care am născut avea o pernă mai mare, țepăna, de gumă – și după ce toate au fost la locul potrivit, a urmat ca să asiste nașterea.

– Cu ce fel de lucruri tradiționale v-ați mai ocupat?

– Oarecând așa război am avut aici, că într-o săptămână 40–50 de metri de pânză am făcut. La toate m-am priceput, făceam saci, covoare, perdele, fețe de masă, dar cel mai mult îmi plăcea – la ce m-a învățat cumnată-mea – ștergarele cosite în război pe fire. Și acum am război și spată, numai iță nu am, în care să trag firele. Acum nu mai e nimic, lumea stă numai în fața televizorului și urmărește diferite emisiuni, una mai sucită decât cealaltă.

– La această vârstă înaintată cum vă este viața?

– Acum sunt bătrână, așa e bine cum este și cum va fi. Mai demult am trecut prin multe. Am fost și la cooperativa agricolă de producție, fiindcă pe vremuri majoritatea oamenilor a lucrat pe pământuri. Primeam câte o bucată de pământ care trebuia săpat sau mă rog, altceva. Azi sunt pensionară și nu mai lucrez. Trec zilele peste mine ca peste orice pensionar. Până acum câțiva ani la fete tot eu le-am cosit labreu, măsură, de toate, dar acum nici nu le văd și pur și simplu nu sunt capabilă să lucrez. Baiurile vin mai des, am cam obosit.

Cristian Martin

ne-am mutat la Bedeu. În 1953 ne-a luat apa, așa că dacă am șezut pe scaun, nu am putut, pentru că s-a afundat în pământ. Așa că atunci nu ne-au lăsat să mai stăm aici, din cauza copiilor. Nu era sănătos pentru ei, ne spuneau, așa că am fost nevoiți să ne mutăm. Atunci deja i-am avut pe toți patru copii, căci cel mai mic s-a născut deja aici.

– Cu ce v-ați ocupat în cursul vieții?

– Am strâns „goluni” după soțul. Fiindcă nu prea aveam pământuri, am mers la gazde de secerători. Deci, cu de-astea ne-am ocupat. Apoi a venit perioada Cooperativei Agricole. Am primit 500 de kilograme de porumb, la care am mai cumpărat și noi 100, așa că am avut pentru un an întreg. Pe lângă aceasta, mai aveam din când în când și niște animale, așa că ne-am descurcat. Am avut o perioadă foarte grea în viață, când nu prea am avut ce să facem, nu am avut din ce trăi, așa că soțul meu s-a dus la Pesta, unde a lucrat timp de zece ani. Nu a băut ca unii oameni, aduna banii și a adus plicul cu plata acasă,

asa ne-am sporit. Am avut patru vaci pe care le-am muls la început cu mâna, mai târziu cu aparat de muls. Am ținut și capră ca să aibă lapte pruncii. Și acum ar fi bună una, numai că cine ar mulge-o...

– Câți copii aveți?

– Patru. Doi prunci și două fete: *Mitru*, *Gyöngyi*, *Ili* și *Vasile*. Mulțumită lor am șapte nepoți și trei strănepoți, de care am grijit mult.

– Și părinții dumneavoastră au fost tot români? De la ei ați învățat să vorbiți românește?

– Sigur. Vă spun sincer că pruncul meu *Mitru* nu a știut o boabă ungurește, numai românește. S-a întâmplat că după un accident, *Mitru* a intrat în spital, norocul lui a fost că medicul a știut românește. Să știți că *Mitru* nu a mâncat nimic de acolo, în fiecare zi trebuia să mă duc la spital în Biharkeresztes, pe jos, să-i duc de mâncat. Îi plăcea foarte mult pâinea cu zahăr. Pe vremuri așa a fost, era ca și în ziua de azi hamburgerul.

– S-a schimbat mult lumea de atunci?

– Tocmai asta am zis și

„Cu pierderea limbei pierе și neamul...”

Cuvântare de rugăciune a Nației Românești către străluciții Boeri a Țării Românești și a Moldaviei, întocmită de Emanuel Gojdu (fragmente)

Amorul către Patrie și Nație două ramuri de căpetenie având, numai în așa mod poate rădica pre o Nație între celelalte, dacă întru amândouă poate înapoi pre altele. Generoasa hotărâre spre orice pășire înaltă, și vitezele iroicești fapte au lățit puterea și au mărit stăpânirea Neamului; iară iubirea limbei patrioticești, și prin aceasta cultivitele științe, câștigă adevărata prețuire a Nației, încă și înaintea acelor Neamuri, care cu ochi pismătareți se uită la puterea ei. Aceasta lățește plăcutele raze a luminării și a culturii spre toată Nația, și face pre Țeara sa Patria Științelor și a Sufletelor mari.

Prin aceasta au ajuns vechii Greci la cel mai nalt punct de mărire, și pentru aceasta cu reverință îi cinstea lumea. Tocmai iubirea științelor și a limbei naționale au fost cea mai mare cauză, de s-au subpus mai toate ținuturile lumești Romanilor, care până la adevărata deplinire cultivând limba patrioticească, au făcut-o plăcută și Neamurilor celor altor puteri subpuse, și au făcut-o și cestora limbă mumească, prin carea apoi din zi în zi creștea puterea și mărirea Neamului lor (...)

Și numai aceste e cel mai de căpetenie al meu scop iubită Nație! A atăța în voi vrednicilor Strănepoți a vestiților Romani, carii pre țititoarele în multe sute de ani ticăloase necazuri iroicește le-ați învins; a deștepta zic o înboldire de bine aducătoare și un foc sfânt patrioticesc către Limba noastră cea mumească! – O! dulce nădejde! Acesta e numai unul meu scop de căpetenie. – Rabdă-mă dară a vieții cu mareața cea laudă și cu fericita cea mângăere, ca să pot ajunge cu drept doritul scop Național!

În toate părțile geme sufletul Neamului nostru într-un întunec înfiorătoriu; tristă dormitare sau somn au cutropit naltele Românești talente; s-au mai stins oarecând de lume

adoratul (cu reverință rugatul sau cinstitul) Neam Roman, și când toți ceilalți credincioși fii ai lui, adecă Frâncii, Italianii și Spanii înfloresc, numai noi, numai noi Românii, pre carii Roma în cel mai călduros al său sân ne-au purtat, carii cei mai de-aproape a Mamei noastre Roma următori sântem, numai noi, zic, să gemem în deseale mărăcini a întunecului? Ci numai acum, acum începe groaznica noapte a se despica – înfiorata a oarbești neștiinței întunecime a se răsipi, și cu sburătoare săgeți se arată printre raze lucitoare săpatul mormânt al Neamului. Acolo, acolo în acea groapă, pre carea prin negrijirea cultivirei de limba sa și-au gătit-o, acolo din preună cu limba va putrezi sufletul și estimea Neamului, – deacă acum, când se poate, nu se va încunjura lenevirea.

Încă mai o nădejde, mai în încredințare revarsă suptirile sale raze, sub scântea cea mai din urmă a aceia zace înfricoșătoarea și surpătoarea moarte a Neamului. – Marele voastre suflete, măriților și spre multe puternicilor Boeri, Voi vestiților următori a marilor Strămoși Romani, Nobilele voastre către Patrie și către

Nație inimi, de mii de ori arătata și spre facerea de bine aplecata voastră firească simțire, și naționala deosebita iubire – aceasta, aceasta una încă e nădejdea scăpării Neamului de perire. De nu te vei îndura, iubită Nație, spre tine singură, te îngropi însuși prin neascultătoarea ta de rugăciune inimă.

Pentru că ce este perirea unui Neam, când nici de un vrăjmaș nu se nepăciuește și alte primejdii nu-l apasă, decât perderea limbei Patriotice, și adevărata îngropare în mormântul întunericului și a neștiinței? Însă cu perderea limbei îi pere și numele, pere și singur neamul, ca să-i fie moartea deplină, despre carea mii de exemple avem. Voi dreptelor Stălpări Românești, voi adevăraților Strănepoți a mult vestiților Romani ați înfrânt pe vrăjmașii, carii vă amărunga deapururarea stingere; ați învins popoarele cele mai varvare; ați surpat pe de multe veacuri apăsătoarele primejdii: ați păstrat averile voastre în proprietate nemărginită, totdeauna ați ținut în vioroasă floare pe vrednica de dulce pizmuire Libertate a persoanelor voas-

tre; aveți țări, aveți două Principaturi binecuvântate de Dumnezeu, aveți din însuș sânul Nației voastre două Căpetenii stăpânitoare; aveți Patrii fericite, care cu însuș pământul Hanaan se pot bărbări; aveți o limbă națională dulce și preapăcută, carea e cea mai credincioasă și cea mai deaproape fiică a vechii limbi Romane; deci cu în născuta voastră generositate veți învinge și pre acele greotăți, care sânt înzelate cu cultivarea limbei voastre, numai să o iubiți pre dânsa, că cu lapte de Amazon Roman ați supt-o și toată picătura de sânge, ce bate în vânele voastre, se trage din marele acel neam, a căruia și cel mai mic cetățean cu învăpăiată inimă și-au jărtfit viața și toate averile pentru binele Patriei, și pentru lauda Neamului său.

Nu cugetareți generoasele Suflete, că aceste greotăți vor fi neînvinse, nu! Și numai de veți vrea, credeți, că nici un Neam au putut face aceasta așa de lesne, ca dulcele Neam Românesc, pre a căruia polire sau cultivire ușoară țesetură a limbei, asemănarea acestia cu limba Latină, sororitatea ei cu limbele altor neamuri cultivare, foarte ușoară o fac; ci numai se cere, ca voi, vrednicilor Patrioți Boeri! De după credincioasa către dânsa fiasca iubire, să faceți o micuță jertfă, carea dulcei voastre mame adecă Nației din marele averi a da puteți; încă și aceea cu dreptul se poștește, ca arătându-vă fii mulțemitori Naționalei voastre limbi, cu carea toată lumea vă laudă și vă mărește, să ajutați scrierea și tipărirea cărților în limba Patrioticească, să le cetiți cu bucurie și să le faceți cunoscute dulcei voastre Nație; pre învățații Neamului să-i patrioniți și favorisindu-i să-i scutiți, întinzându-le mâna de ajutoriu și dându-le ocașie (prilej), ca plăcutele a sudorilor sale fructuri, să le dea spre folositoare gustare Neamului său.

Așa va înflori Nația noastră, așa își va câștiga loc în-

tre celelalte Neamuri înfloritoare sau cultivate. Și acum e timpul cel mai îndemănat, când au dat mângăioasa pace Neamului nostru singuritatea Legilor sau a Privilegiilor, a persoanelor și a averilor; deci nu treceți aceasta cu vederea, nu negrijireți acea bună ocașie, carea spre binele de obște e cu totul îndemănată și ca umezitul cu sudorile Neamului Pom mai curând să înflorească, pășiți mai nainte cu inimă dreaptă pe calea cea începută, și veți ajunge la pusul afară spre dobândire scop, adecă la întreaga norocire.

Aceasta e cea mai învăpăiată a mea Națională dorire, aceasta cea mai înaltă și mai apăsătoare a vieții noastre simțire și a tuturor cugetare, și de voi putea ajunge aceasta în cât de mică parte, sau încă în atâta, cât prin descoperirea cugetelor mele acestora să pot în unii Patrioți, mai vârtos în acei, dela carii nu puțin atârnă viața și înflorirea limbei Naționale, cât de mică înboldire și învăpăiere atăța și a le deștepta inima spre pornirea către fericirea de obște, norocos mă voi ținea, iară mângăierea mea în lume păreche nu va avea. Pentru că nu este mai mare mângăiere, mai adevărată îndestulare, decât simțirea fericirii și a mării Neamului.

Acăria împlinire puneți în faptă voi străluciți Boeri, carii precum cu persoana, așa și cu puterea Sufletului, a trupului, și de după ocașie, mai mult de(cât) mine puteți face spre câștigarea ei; și fiți cu totul încredințați, că răspărtirea ostenelelor și mărițelor voastre fapt, va fi nemărginită a Neamului către voi iubire, fiasca cinstire, reverință, aplecaciune, prețuirea din afară de către alte Neamuri streine, și dulcele îndestularea voastră cu voi înșivă.

(Fragment apărut în volumul „Un umanist român – Marele mecenat Emanuel Gojdu” de Pavel Cherescu)

Orașele românești ale lui Jules Verne

Cele 13 localități românești care au fost menționate în cartea „Castelul din Carpați”, scrisă de prozatorul francez Jules Verne, vor face parte dintr-un itinerar turistic inițiat de Centrul Cultural Francez din Cluj. Ideea acestui traseu a venit pe fon-

dul centenarului autorului care se celebrează pe plan mondial în anul 2005. Parcursul turistic din care fac parte orașele Cluj, Turda, Alba Iulia, Sibiu, Deva, Hațeg, Hunedoara, Petroșani, Petrila, Vulcan, Bistrița, Curtea de Argeș și Craiova va fi inaugurat în vara acestui an. Lansarea va beneficia de o serie de manifestări culturale în care se înscriu o expoziție itinerantă, proiecția unui ciclu de filme inspirate din opera lui Jules Verne și prezentarea unor spectacole. Până la parcurgerea traseului în sezonul estival, cei interesați vor putea să facă un tur virtual accesând pagina de web www.ccf.ro.

RGN-Press

Doi dansatori români la „Eurovision Young Dancers”

Robert Ștefan Enache și Adrian Stoian vor reprezenta România la concursul „Eurovision Young Dancers 2005”, informează RGN-Press. Cei doi tineri dansatori au fost aleși să participe la etapa finală a competiției de la Varsovia în urma unei selecții naționale care s-a desfășurat în mai multe licee din România în perioada 7-13 februarie. Deși regulamentul competiției ar fi trimis la concurs, în mod normal, un singur participant, juriul nu a putut să facă o departajare între cei doi dansatori și a hotărât să îi declare pe amândoi câștigători ai selecției. Concursul „Eurovision Young Dancers 2005” se va desfășura pe 21 iunie, la Teatrul Wielki al Operei Naționale din Varsovia.

R. P.

Câini și pisici

1. Banting și Best au făcut primele probe de inzulină cu câini. Cum s-a numit câinele lor preferat?

Marioire (se cunoaște sub numărul 33)

2. Ce nume are câinele din basmul lui Maeterlinck, cu titlul „Pasărea albastră”?

Tylo

3. Câinele a fost primul care l-a cunoscut pe Odiseu când acesta s-a întors acasă. Ce nume a avut acest câine?

Argos

4. Care marcă de disc e reprezentată cu un câine?

His Master's Voice

5. Conform tradiției literare, pe marele compozitor numai câinele său l-a petrecut pe „ultimul drum”. Cine a fost acest compozitor?

Mozart

6. Unde și când a fost prima expoziție de pisici?

În Palatul Cristal din Londra, în anul 1889

Ana Crișan

UMOR RIMAT

- Vând vaca, fiindcă soția nu vrea să meargă cu ea!
- Mai insistă, măi vecine, și nu le despreciea.
- E destul o vacă-n curte! De ce ții și un bou?
- Nu cumva, să-mi las bărbatul, bați vreun apropiu?
- Băcițo, bărbatul tău de ce cară un samar?
- Păi, nu mă pot descurca doar cu un măgar.
- Mulțumesc de țuică, bade; a fost bună, n-am ce spune!
- Ar fi fost ea și mai bună, dacă o făceam din prune.
- Bă, eu sunt veterinar! Pentru ce veniși la mine?
- Păi, nevastă-mea îmi zice că sunt porc fără rușine.
- Eu, de mâine, cu soția, o să mă port ca un domn!
- Întoarce-te, măi Vasile, că iarăși vorbești prin somn!
- Vaca țate nu mai are. Oare a pățit ceva?
- N-a pățit nimic, dar ăla este boul, draga mea!
- Mărio, asinul nostru s-a îmbătat iar!
- El se-mbată, ca și tine, fiindcă e măgar!
- O să prinzi suta de ani! Pariezi pe tot rachiul?
- Da, și nu o să am cui să-i achit pariul.

Exerciții de încrucișare

1	2	3		5	6	7	8	9	10
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

Vă invităm să potriviți în careul alăturat următoarele cuvinte:

- AO, AT, LI, UD, VI
- BOR, IAC, ICI, IED, GĂI, ȚAP,
- AEZI, ALEI, ALUN, CNUT, CURS, OXID, UCIS
- CADUC, COCOȘ, GORUN, LUNAR, PITAR, RU-LOU, TIFON, TUPEU, ȚIGLĂ
- EDUCAT, ETRAVĂ, LĂICER, NAIADE, NIZNAI
- ALUNGIT, REFUGII
- BETEȘUGURI, EXECUTANTE, RESPIRAȚIE

Expresii celebre

1. Cine a rostit celebrele cuvinte: *Ecce homo*?

- ☐ Cezar
- ☐ Darwin
- ☐ Freud
- ☐ Descartes
- ☐ Pilat din Pont

2. În ce piesă de teatru a fost pronunțată celebra propoziție: *„E ceva putred în Danemarca”*?

- ☐ D'ale carnavalului
- ☐ Othello
- ☐ Andromaca
- ☐ Hamlet

3. Se folosește deseori expresia *Calul Troian* pentru a desemna un viclesug folosit pentru a reuși într-o întreprindere. Cine a folosit la propriu *Calul Troian*?

- ☐ Vikingii
- ☐ Grecii
- ☐ Dacii
- ☐ Romanii
- ☐ Gepizii

4. Se spune că atunci când prinzi pe cineva „cu ocaua mică”, de fapt îl prinzi cu o înșelăciune, o pungă-șie. Ce înseamnă cuvântul *oca*?

- ☐ Unitate de măsură a timpului
- ☐ Unitate de măsură a calității
- ☐ Unitate de măsură a lungimii
- ☐ Unitate de măsură a capacității

5. Cine a rostit următoarele cuvinte: *„Dați-mi un punct de sprijin și pun Pământul în mișcare”*?

- ☐ Einstein
- ☐ Lomonosov
- ☐ Arhimede
- ☐ Marconi
- ☐ Newton

6. Cine a pronunțat prima oară cuvântul *„Evrika”* și a intrat în istorie?

- ☐ Shakespeare
- ☐ Arhimede
- ☐ Edison
- ☐ Franklin
- ☐ Graham Bell

7. De multe ori se folosește expresia *„În brațele lui Morfeu”*. Cine a fost *Morfeu*?

- ☐ Zeul inocenței
- ☐ Zeul dragostei
- ☐ Zeul viselor
- ☐ Zeul ironiei

8. Cine a rostit expresia: *„Banul nu are miros”*?

- ☐ Vespasian
- ☐ Pilat din Pont
- ☐ Pompilius
- ☐ Hostilius

(Rezolvare în pagina a 15-a)

O noapte magică și emoții de infarct

A înviat legenda

Steaua a eliminat din Cupa UEFA deținătoarea trofeului și campioana Spaniei

Ceea ce foarte puțini mai credeau s-a întâmplat. Chiar dacă a pierdut în deplasare cu 0-2, Steaua a reușit să întoarcă rezultatul. Pe teren propriu a învins cu 2-0 pe Valencia și s-a calificat în optimile de finală ale celei de-a doua cupe europene. Magia a durat mai bine de două ore, iar după prelungiri, elevii lui **Walter Zenga** s-au dovedit a fi mai buni decât renumiții spanioli în executarea loviturilor de la 11 metri. În seara de 24 februarie s-a născut o nouă vedetă. **Andrei Cristea**, atacantul Stelei de numai 20 de ani, a înscris de două ori, pecetluind soarta celei mai bune echipe de club al anului trecut. După mai bine de un deceniu, Steaua se află din nou în optimile de finală ale unei cupe continentale.

Joc aproape perfect și dăruire totală pe un teren imposibil

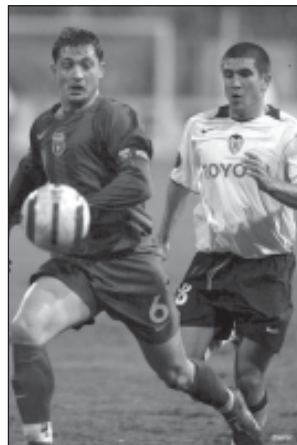
Cu aceste cuvinte a calificat antrenorul Zenga evoluția echipei sale în fața jucătorilor spanioli, pregătiți de conaționalul său **Claudio Ranieri**. Și, într-adevăr, fotbalistii români practic n-au greșit în decursul celor 120 de minute, ba mai mult au abordat meciul într-o ofensivă totală, atacând cu trei vârfuri. Însă insistența în prima repriză n-a adus decât o bară și o ratărie uriașă, dar a doua parte a jocului a satisfăcut dorințele și celor mai exigenți fani ai Stelei. Cele două goluri ale lui Cristea au readus șansa pentru calificare și în timp ce roș-albaștrii arau noroiul din Ghencea necunosând oboseala, portocalii spanioli jucau apatici, parcă nu le venea să creadă că li se poate întâmpla așa ceva. La fel de apatice erau și reacțiile antrenorului Ranieri, care i-a introdus în joc pe cei mai buni jucători ai săi, **Di Vaio** și **Mista** în atac și **Aymar** în compartimentul median, abia pe la sfârșitul timpului regulamentar. Dar atunci Steaua a urmat o tactică mai precaută, renunțând la atacul continuu și lăsând impresia unei echipe care stă în picioare sigure în apărare. În această perioadă, linia defensivă a fost dirijată cu măiestrie de cei doi

fundași centrali **Mirel Rădoi** și **Sorin Ghionea**. Apoi, după prelungirile petrecute cu o luptă fără efect, cele două echipe au ajuns la duelul penalturilor. Drama scrisă de însăși viața a culminat în momentul în care neobositul veteran **Dorinel Munteanu** a suțat în portar. Jucătorul prăbușit și-a revenit abia atunci când de la Valencia **Baraja**, cel mai bun jucător din teren în timpul meciului a lovit mingea peste poartă, iar după ratarea internaționalului italian **Di Vaio** au urmat momentele bucuriei dezlănțuite. Steaua a eliminat deținătoarea Cupei UEFA și campioana en-titre a Spaniei.

Atmosferă fantastică nu numai în stadion

Cei 20.000 de spectatori au creat o atmosferă rar văzută, ceea ce însemna o adevărată revelație vizuală și sonoră, fapt care a fost remarcat și de technicianul **Zenga**. Italianul i-a asemănat pe suporterii Stelei cu

„tifosi” din țara lui. Și, într-adevăr, aproape pe tot parcursul meciului jucătorii români a fost încurajați frenetic nu numai de galea din spatele porții, ci de un întreg stadion. Dar bucuria nu s-a terminat pe arenă. Cam 2.000 de suporterii au invadat centrul Bucureștiului, cântând și dansând până în zori. O asemenea atmosferă, cauzată de un succes în fotbal am putut vedea numai în anul 1994, în timpul Campionatului Mondial, când România s-a calificat în sferturile de finală. A doua zi după meci, echipa Stelei a primit o invitație chiar și de la șeful statului. **Traian Băsescu** a mărturisit că nu este suporter al nici unui club, dar a trăit cu mândria de a fi român, văzând luptătorii fantastici, în tricou roș-albastru. Entuziasmul suporterilor români s-a arătat și la sfârșitul săptămânii trecute, când Steaua jucase un meci de pregătire cu divizionara B, Unirea Dacia Brăila, pe stadionul căreia au venit 25.000 de spectatori în ciuda unui viscol îngrozitor. „Niciodată nu am mai întâlnit așa ceva. Doar când jucam la Inter Milano, în China, dar atunci Internaționale era prima formație europeană care mergea în Asia, era altceva”, a spus Zenga. Cu victoria asupra lui Valencia s-au născut noi idoli în fotbalul românesc care oferă speranța pentru suporterii de a re trăi momentele de bucurie nemărginită, când

împotrivească laicului său șef, despre care se știe că nu a acceptat nici pretențiile fostului antrenor **Victor Pițurcă**. Îngâmfarea lui Becali nu îl face popular nici în fața suporterilor, care s-au pregătit să protesteze împotriva îndepărtării lui Neaga, dar se pare că „latifundiarul din Pipera”, cum este supranumit, uneori are inspirații divine care îl salvează de mânia galeriei.

Aventura continuă tot în Spania

În optimile de finală, Steaua se va întâlni cu o altă echipă din Spania. Despre Villarreal se spune că este o echipă într-o formă cu mult mai bună decât Valencia. Un fapt încurajator este că cel mai bun jucător al echipei, argentinianul **Riquelme** nu va putea evolua în prima confruntare, pentru că a fost eliminat în ultima partidă din Cupa UEFA. Jucătorii Stelei sunt încrezători în propriile forțe și nu se sperie

Steaua, ca primă echipă din lagărul comunist a câștigat trofeul Cupei Campionilor.

Performanță cu un patron ciudat

Gigi Becali, principalul proprietar al Stelei se numără printre cele mai controversate figuri ale fotbalului românesc. De numele lui se leagă numeroase declarații și fapte scandaloase. Vorbește într-un stil de maha-lă și cu greșeli gramaticale. Dar în ciuda unor porniri

xenofobe și pline de ură se consideră un adevărat credincios, camera lui fiind împodobită cu icoane. În timp ce mereu propovăduiește că de la Steaua se vor vinde valori numai pentru bani grei – pentru Rădoi cere 10 milioane de euro – l-a vândut pe cel mai eficient atacant, **Adrian Neaga**, cu un milion de dolari, pentru o echipă din Coreea de Sud. Se spune despre el că mereu se implică în formarea lotului, ultima faptă de-a lui de acest gen consumându-se atunci, când a ordonat, și prin presă, ca **Ciocoiu** să fie dat afară din lot, iar Cristea, copilul lui de suflet, să devină titular. Se zice că Zenga nu îndrăznește să se

nici de faptul că adversara lor este cotate de casa de pariuri din Spania cu cea mai mare șansă de a obține a doua cupă continentală. La pariuri Steaua se află pe locul al 15, cu o șansă de 51/1, iar Villarreal este cotate cu șansa de 6-1 pentru câștigarea finalei. Jucătorii de la echipa spaniolă s-au bucurat când au aflat că o vor avea ca adversar pe Steaua, mijlocășul **Santiago Cazorla** declarând că „Steaua este cea mai accesibilă adversară”. Meciul tur dintre Steaua și Villarreal este programat pe 10 martie, la București, iar manșa secundă pe 16 sau 17 martie, în Spania.

ROMÂNIA

Luni 7 martie

6.00 Jurnalul TVR 6.45 Agenția 2 fără un sfert 8.20 Cinci minute de cultură 9.00 Selecția națională EUROVISION 2005 (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Pro Patria 14.30 Kronika 15.55 Sănătate pentru toți! 16.30 Serial. Portul miracolelor 17.30 Știrea zilei 17.50 Serial. Sport Pro 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Atentatul de la Madrid – 11 martie 2004. Documentar 20.00 Ochiul magic 21.00 Vorbe despre fapte 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Nocturne 23.30 Film. Olivier, Olivier 1.30 Jurnalul TVR.

Marți 8 martie

6.00 Jurnalul TVR 6.45 Agenția 2 fără un sfert 8.20 Cinci minute de cultură 9.00 Nocturne (R) 10.00 Serial (R) Portul miracolelor 11.00 Tezaur folcloric (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Alege viața! 14.30 Cultura eco 15.00 Kronika 15.55 Armonii în natură 16.30 Serial. Portul miracolelor 17.30 Știrea zilei 17.50 Serial. Sport Pro 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Vorbe despre fapte 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Taverna. Ediție specială dedicată zilei femeii 23.00 Cinci minute de cultură 0.20 Serial. Felicity.

Miercuri 9 martie

6.00 Jurnalul TVR 6.45 Agenția 2 fără un sfert 8.20 Cinci minute de cultură 9.00 Avanspremieră 9.10 Serial. Orice e posibil 10.00 Serial (R) Portul miracolelor 11.00 O vedetă... populară (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Oameni ca noi 14.30... Sed Lex! 15.00 Convi-eiuri 15.55 Armonii în natură 16.30 Serial. Portul miracolelor 17.30 Știrea zilei 17.50 Serial. Sport Pro 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Film. Scrisoarea răzbumii 20.50 Avanspremieră 21.00 Vorbe despre fapte 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Film. Doctor ucigaș 0.10 Cinci minute de cultură 0.20 Serial. Felicity 1.40 Jurnalul TVR (R).

Joi 10 martie

6.00 Jurnalul TVR 6.45 Agenția 2 fără un sfert 8.20 Cinci minute de cultură 9.00 Avanspremieră 9.10 Serial. Orice e posibil 10.00 Serial (R) Portul miracolelor 11.00 Stele... de 5 stele (R) 12.00 Sănătate pentru toți! (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Dincolo de hartă (R) 14.30 Akzente 15.55 Armonii în natură 16.30 Serial. Portul miracolelor 17.30 Știrea zilei 17.50 Tragerile Joker și Loto 5/40 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Telecinemateca: Ultimul tren din Gun Hill 21.00 Garantat 100% 22.00 Jurnalul TVR 23.30 Film. Iubire înșelătoare 0.15 Cinci minute de cultură 0.25 Serial. Felicity 1.15 Jurnalul TVR (R).

Vineri 11 martie

6.00 Jurnalul TVR 6.45 Agenția 2 fără un sfert 8.20 Cinci minute de cultură 9.00 Avanspremieră 9.10 Serial. Orice e posibil 10.00 Serial (R) Portul miracolelor 10.55 Euro-disper 11.00 Garantat 100% (R) 12.00 Spectacolul lumii 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.00 Tribuna partidelor parlamentare 14.30 România politică 15.00 Film. Supă cu dragoste 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Stele... de 5 stele 20.00 Școala vedetelor 21.30 Jurnalul TVR 22.00 Explozia greilor 0.05 Film. Regele dansează.

Sâmbătă 12 martie

6.00 Ceasul deșteptător 7.30 Desene animate 8.30 Jurnalul TVR 8.45 Serial. Orice e posibil 9.35 Avanspremieră 9.45 Spectacolul lumii 10.15 Premiile Grammy, a 47-a ediție 13.00 Jurnalul TVR 13.15 Lumea-n care trăim 14.15 Avanspremieră 14.25 O vedetă populară 15.55 Dincolo de hartă 17.00 Telesciclopedia 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Surprize, surprize 20.10 Avanspremieră 20.20 Surprize, surprize 22.00 Jurnalul TVR 22.15 Taverna 23.45 Film. Mesagerul morții 1.15 Jurnalul TVR (R).

Andreea Marin în Surprize, surprize

Duminică 13 martie

6.00 Universul credinței 7.30 Desene animate 8.30 Jurnalul TVR 8.45 Debut 50 plus 9.45 Orizont 2007 11.00 Viața satului 12.00 Agenda politică 13.00 Jurnalul TVR 13.15 Supermarket de divertisment 15.15 Travelling circular 16.15 Tezaur folcloric 17.50 Trageria Specială Loto 6/49 a Anului Nou 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Fotbal: Steaua-Rapid 22.00 Jurnalul TVR 22.15 Film. Trenul evadării 0.10 Serial. Există minuni? 1.00 Cinci minute de cultură 1.10 Jurnalul TVR (R).

TVR

Luni 7 martie

6.00 Serial (R) Miracole 8.00 Poftă bună! (R) 8.30 Serial (R) Întoarcere în Paradis 9.30 D'ale lu' Mitică (R) 10.30 Cinci minute de cultură 10.45 Serial. Pasiuni 11.45 Serial (R) Lois și Clark – noile aventuri ale lui Superman 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Insula piratilor 14.00 Împreună în Europa 15.00 Zona de conflict 15.30 Cinci minute de cultură 15.45 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Sărută-mă, prostule! 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 Cinci minute de cultură 17.30 Zestrea românilor 18.00 Fotbal în sală: AFC Bodu-Odorheiu Secuiesc 19.30 Chi-puri și vederi din România 20.00 Neuitatele personaje 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Film. Genealogia unei crime 23.15 Serial. Districtul 0.05 Magazin IT (R) 0.35 Film (R) Inimă devastată.

Marți 8 martie

7.30 Revista presei 8.00 Serial (R) Sărută-mă, prostule! 9.00 Tonomatul DP2 10.30 Cinci minute de cultură 10.45 Serial. Pasiuni 11.45 la... și vezi. Magazin informativ 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Insula piratilor 14.00 Împreună în Europa 15.00 Tribuna partidelor parlamentare 15.30 Cinci minute de cultură 15.45 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Sărută-mă, prostule! 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 Cinci minute de cultură 17.30 Mărturie 18.00 Serial. Soția lui Lorenzo 19.30 Monștrii apelor 20.00 Lumea de aproape 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Film. Iubire pentru un bărbat total necunoscut 23.00 Serial. Stargate 23.50 Serial (R) Dragul Raymond 0.20 Film. Băieți de cartier.

Miercuri 9 martie

7.30 Revista presei 8.00 Serial (R) Sărută-mă, prostule! 9.00 Tonomatul DP2 10.30 Cinci minute de cultură 10.45 Serial. Pasiuni 11.45 la... și vezi din Banat. Magazin informativ 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Insula piratilor 14.00 Împreună în Europa 15.00 Zona de conflict 15.30 Cinci minute de cultură 15.45 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Sărută-mă, prostule! 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 Cinci minute de cultură 17.30 Minorități sub trei dictaturi 18.00 Serial. Soția lui Lorenzo 19.00 Serial. Dragul de Raymond 19.30 Palatele lumii 20.00 Omul între soft și moft 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Film. Tiger Warsaw 23.00 Serial (R) Colectionarul de suflute.

Joi 10 martie

7.30 Revista presei 8.00 Serial (R) Sărută-mă, prostule! 9.00 Tonomatul DP2 10.30 Cinci minute de cultură 10.45 Serial. Pasiuni 11.45 Magazin informativ 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Insula piratilor 14.00 Împreună în Europa 15.00 Tribuna partidelor parlamentare 15.30 Cinci minute de cultură 15.45 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Sărută-mă, prostule! 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.30 Sănătate naturistă 18.00 Serial. Soția lui Lorenzo 19.00 Dragul de Raymond 19.30 În lumea adâncurilor 20.00 Bugețul meu 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Film. Fete frumoase 23.00 Serial. A fost odată hoț.

Vineri 11 martie

7.30 Revista presei 8.00 Serial (R) Sărută-mă, prostule! 9.00 Tonomatul DP2 10.30 Cinci minute de cultură 10.45 Serial. Pasiuni 11.45 Magazin informativ 13.00 Desene animate 13.30 Serial. Insula piratilor 14.00 Împreună în Europa 15.00 Lecția de privit 15.30 Cinci minute de cultură 15.45 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Sărută-mă, prostule! 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 Cinci minute de cultură 17.30 Auto Club 18.00 Serial. Soția lui Lorenzo 19.00 Serial. Dragul de Raymond 19.30 În țara fărâșorilor 20.00 NBA Action. Documentar 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 D'ale lu' Mitică 22.15 Serial. Umbrele întunericului.

Sâmbătă 12 martie

7.30 Fantomele Dunării. Documentar 8.00 Universul cunoașterii 9.00 Buburuze și alte Gâze 9.30 Steluțe pentru Europa 10.00 Baschet (R) Milwaukee Bucks-Dallas Mavericks 11.00 Top Sport 11.30 Magazin IT 12.00 Pe drumuri de munte 12.30 Fotbal: Farul-U. Craiova 14.30 Rugby: Irlanda-Franța 16.15 Via Sacra 12.55 Acum este... Maxima 13.00 Televiziunea, dragostea mea 14.00 Fotbal: U Craiova-FC Argeș 16.00 Via Sacra 17.00 Serial. Miracole 18.00 Culoarele puterii: Doi într-o barcă 19.00 Serial. Sabrina 19.30 Serial. Amy 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Serial. Doctorii 22.00 Film. Titanic.

Duminică 13 martie

7.30 Medalion folcloric 8.00 Ferma 9.00 Natură și aventură 9.30 Arca lui Noe 10.00 H...ora prichindeilor 11.00 Două roți 11.30 Atlas 12.00 Atenție, se cântă! 13.00 Casa mea 13.30 Poftă bună! 14.00 Piersic Show 15.00 Serial. Lois și Clark – noile aventuri ale lui Superman 15.45 Jurnalul TVR 15.55 Rugby: Scoția-Țara Galilor 18.00 Stăpânii mafiei 19.00 Serial. Sabrina 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Serial. Și dacă mâine va veni 22.15 Film. Omul din lună.

Florin Piersic în Piersic Show

ÎN LIMBA MATERNĂ

emisiune radiofonică în limba română

7 MARTIE, LUNI (Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.00: Montaj de muzică populară 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Încheiere

8 MARTIE, MARȚI (Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.40: Evenimente calendaristice 10.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

9 MARTIE, MIERCURI (Petr Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Sport – rubrica lui Adam Bauer 11.53: Avanspremiera „Ecranul Nostru” 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

10 MARTIE, JOI (Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 11.00: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.20: Nota săptămânii de Edda Illyés 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.45: O șansă istorică: Uniunea Europeană 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

11 MARTIE, VINERI (Petr Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Revista presei „Foaia românească” 10.55: Avanspremiera „Ecranul Nostru” 11.00: Magazinul Vârșnicilor 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

12 MARTIE, SÂMBĂTĂ (Iulia Kaupert)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 14.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 15.00: Party Time – magazin de muzică ușoară 15.00: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 15.58: Încheiere

13 MARTIE, DUMINICĂ (Iulia Kaupert)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40–15.30: Retrospectiva săptămânii (spicui din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 15.30: Emisiune religioasă baptistă 15.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00–19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relatări din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, în afară de frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrețin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul nostru

9 martie 2005 (mtv ora 13.28)
Reluare: 11 martie 2005 (m2 ora 14.27)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Emisiunea dedicată românilor din Ungaria va relata despre spectacolul Teatrului Vis, susținut încă la începutul anului, la Giula. Deasemenea va prezenta expoziția de fotografii și obiecte vechi, cu menirea prezentării aspectelor din trecutul satului bihorean Bedeu. Telespectatorii vor avea ocazia să guste și din atmosfera Balului Panglicii al Liceului „Bălcescu” din Jula.

Realizator: Ștefan Crâsta

PROGRAMUL TVR TIMIȘOARA

Interval orar 16.00-18.00, pe frecvența TVR2

Luni, 7 martie 2005

16.00–16.55 Teleaudiența 16.55–17.00 Vorbiți corect 17.00–17.30 Universul culturii 17.30–18.00 Știri regionale.

Marți, 8 martie 2005

16.00–16.30 Cronică germană (emisiune în lb. germană) 16.30–17.30 De la om la om 17.30–18.00 Știri regionale.

Miercuri, 9 martie 2005

16.00–16.30 Panoramic sud-vest (emisiune în limba maghiară) 16.30–17.30 Viața la țară 17.30–18.00 Știri regionale.

Joi, 10 martie 2005

16.00–16.30 Orizonturi sârbești (emisiune în limba sârbă) 16.30–17.00 Pe viu (talk show pe teme de actualitate) 17.00–17.30 Exclusiv 17.30–18.00 Știri regionale.

Vineri, 11 martie 2005

16.00–16.30 Clubul de vineri 16.30–17.30 Cu noi în familie 17.30–18.00 Știri regionale.

Sâmbătă, 12 martie 2005

16.00–16.15 Magazin științific 16.15–16.30 Zona IT 16.30–17.45 În prelungiri 17.45–18.00 Știri regionale.

Duminică, 13 martie 2005

16.00–17.30 Cântecul de acasă 17.00–18.00 Magazin duminical 18.00–19.00 Dialog spiritual

Expresii celebre

Soluții din pagina a 13-a:

1. Pilat din Pont; 2. Hamlet; 3. Grecii; 4. Unitate de măsură a capacității; 5. Arhimede; 6. Arhimede; 7. Zeul viselor; 8. Vespasian

Emisiunea în limba română
24 de ore din 24
pe www.rrr.ro

Unitate prin diversitate
Uniunea Europeană

Întrebări, teme permanente:

- ❖ Ce ne așteaptă în Uniunea Europeană
- ❖ Aderare – avantaje și dezavantaje
- ❖ Euroregiune – colaborare transfrontalieră
- ❖ Cetățean european – multilingvism

Program radiofonic: 7 martie, luni – ora 19.00
– Kossuth URH: 66,29 MHz și 66,14 MHz
– Frecvențele posturilor teritoriale

În pragul maturității

Balul acordării panglicii, ediția 2005

Liceul „Nicolae Bălcescu” din Iula a sărbătorit a 56-a promoție a școlii. Vinerea trecută, 25 februarie, în sala festivă a Centrului Cultural Românesc s-a desfășurat balul acordării panglicii. În sala arhiplină, atenția s-a îndreptat spre cei 39 de tineri din clasele 12, adică absolvenții liceului din anul 2005, și dirigintele lor *Vera Gurzău* și *Florentina Oltean*. Serbarea tradițională a început cu cuvântarea festivă a directoarei adjuncte *Elena Gal Condoroș* care, după salutarea oficialităților, a rostit câteva cuvinte călduroase părinților și oaspeților sosiți la această festivitate. Doamna directoare adjuncă s-a adresat și către elevi, spunând că „balul acordării panglicii în fiecare an e o zi de mare importanță în viața elevilor din clasa a 12-a. Pentru ei seara aceasta înseamnă sfârșitul etapei de copilărie și de adolescență și totodată începutul maturității...”. După aceste cuvinte a continuat un scurt program al clasei a 11-a. Punctul culminant al seratei a fost acordarea panglicii din partea colegilor din clasele mai mici, care a fost urmat de un montaj literar interpretat de absolvenți, întocmit și îngrijit de *Mariana Oros Martin*. Programul s-a încheiat cu dansul „ardelenesc”, după care au continuat felicitările tinerilor, discuțiile libere și distracția. **Cristian Martin**

Muzică, dansuri și bucate românești

În orașelul de lângă frontieră, la Bătănia, sâmbăta trecută s-a

organizat tradiționalul bal românesc. Programul de dinaintea petrecerii

a început cu o suită de dansuri populare oferite de elevii Școlii Generale Românești din Bătănia, care au prezentat 12 dansuri populare românești și maghiare, instruiți fiind de profesorul *Ioan Ruja*.

Odată terminate dansurile, elevii au coborât de pe scenă și i-au invitat la dans pe cei prezenți, astfel începând balul propriu-zis. Muzica a fost asigurată de către

o formație sosită din Lipova. La bal a fost reprezentat și Consulatul

General al României de la Seghedin.

Toma Iova

Foto: Ioan Ruja

FOAIA
românească
4 MARTIE 2005
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Toma Iova, Rita Păcș, Cristian Martin, Ștefan Crăsta. Tehnoredactare computerizată: Ștefan Mihailov. Editura și redacția: 5700 Iula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@axelero.hu, foaia@freemail.hu Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Iula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Mozi Nyomda Bt. 5600 Bichișciaba, str. Luther nr. 5/B. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2005: 3 luni 912 forinți; 6 luni 1824 forinți; 1 an 3648 forinți. Apariția săptămânalului este asigurată de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”. A hetilap megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja.